

REGELSÆT

2008-2010

LOVE

ETISKE PRINCIPPER

NORMALVEDTÆGTER

DANSK PSYKOLOG FORENING

2008

REGELSÆT

2008-2010

© 2008 Dansk Psykolog Forening

Layout: Thorup Grafik

Tryk: Elbo Grafisk A/S

Indhold

- 4 • Love af 25. maj 2008
- 25 • Vedtægter for Etiknævnet
- 29 • Ethiske principper for nordiske psykologer
- 36 • Normalvedtægter for kredse
- 39 • Normalvedtægter for sektioner
- 43 • Normalvedtægter for selskaber
- 47 • Normalvedtægter for arbejdspladsklubber
- 50 • Regler for valg af tillidsrepræsentanter
- 52 • Regelsæt om specialistuddannelse

Dansk Psykolog Forening

Love af 25. maj 2008

Foreningen er stiftet 23. juni 1947. Tidligere lovændringer er sket ved generalforsamlingsbeslutning 27. marts 1965, 15. marts 1969, 25. marts 1972, 31. marts 1973, 30. marts 1974, 4. marts 1978, 31. marts 1979, 22. november 1980, 15. marts 1981, 14. marts 1982, 13. marts 1983, 17. marts 1984, 17. marts 1985, 16. marts 1986, 15. marts 1987, 20. marts 1988, 12. marts 1989, 31. marts 1990, 19. marts 1991, 15. marts 1992, 20. marts 1994, 24. marts 1996, 15. marts 1998, 25. marts 2000, 26. maj 2002, 21. marts 2004 og 26. marts 2006 samt 6. maj 2006 og 25. maj 2008.

Navn og hjemsted

Fondsreg.nr. 100058

§ 1. Foreningens navn er "Dansk Psykolog Forening".
Foreningens hjemsted er København.

Formål

§ 2. Foreningens formål er:

- At varetage medlemmernes interesser af faglig, økonomisk og ophavsretlig art.
- At fremme interesse for psykologien og forståelsen af dens betydning, arbejde for bedre vilkår for psykologisk forskning og praktisk psykologisk arbejde, og for at

uddannelsen, herunder efteruddannelsen, af psykologer holdes på højde med den psykologiske videnskabs resultater.

- At fremme samarbejdet og forståelsen mellem psykologer og andre fag, med hvem der er arbejds- og interessefællesskab.
- At arbejde for at skabe vækst og udvikling gennem psykisk velfærd og trivsel.

§ 3. Til opfyldelse af § 2 kan foreningen:

- Samarbejde med organisationer og institutioner i ind- og udland, som har betydning for psykologien.
- Afholde medlemsmøder.
- Påtage sig faglig publikationsvirksomhed.
- Erhverve og drive fast ejendom.
- Udgive et medlemsblad og en hjemmeside.

Medlemmer

§ 4. Som almindelige medlemmer kan optages:

- Kandidater og magistre i psykologi fra universiteterne i København, Århus og Aalborg (cand.psych. og mag.art. i psykologi).
- Psykologi-pædagogiske kan-

- didater fra Danmarks Lærerhøjskole (cand.pæd.psych.).
- c. Psykologi-pædagogiske kandidater fra Danmarks Pædagogiske Universitet, DPU (med titlen: cand.pæd.psych.).
  - d. Efter bestyrelsens beslutning andre, der har gennemgået en til disse kandidaters uddannelse svarende praktisk-teoretisk uddannelse.
  - e. Psykologistuderende ved i pkt. a. nævnte uddannelsessteder.

Stk. 2. Som tilsluttede medlemmer optages personer med en kortere psykologuddannelse end nævnt i stk. 1 a, som ikke er under fortsat uddannelse til en grad efter stk. 1 a:

- Bachelorer i psykologi fra de i stk. 1 a nævnte uddannelsessteder.
  - Efter bestyrelsens beslutning andre med et psykologuddannelsesindhold svarende til førnævnte.
- a. Tilsluttede medlemmer betaler kontingent som almindelige medlemmer.
  - b. Tilsluttede medlemmer kan ikke stemme om vedtægter og enkeltforslag, der vedrører almindelige medlemmers efter- og specialistuddannelse.
  - c. Tilsluttede medlemmer må ikke skilte med medlemskab af Dansk Psykolog Forening eller anvende Dansk Psykolog Forenings bomærke.
  - d. Studentermedlemmer må

ikke skilte med medlemskab af Dansk Psykolog Forening eller anvende Dansk Psykolog Forenings bomærke.

Stk. 3. Som kollektivt optagne almindelige medlemmer optages efter bestyrelsens beslutning organiserede grupper af psykologer, jf. stk. 1, for hvem forhandlingsretten en bloc er henført til anden hovedorganisation.

Stk. 4. Enhver, der ønsker optagelse i Dansk Psykolog Forening ifølge nærværende paragraf stk. 1 b, må indgive skriftlig begæring til bestyrelsen herom. Bestyrelsen afgør herefter snarest, om optagelse kan finde sted. Modsatser bestyrelsen sig optagelse, kan spørgsmålet herom af ethvert medlem af foreningen indankes til en ordinær generalforsamlings afgørelse, og optagelsen kan i så fald ske med mindst to tredjedele af de ved generalforsamlingen afgivne stemmer.

Stk. 5. Bistand til medlemmer i sager om løn- og ansættelsesforhold kan først ydes efter 6 måneders medlemskab og kun i sager, der er opstået efter indmeldelsen. 6-månedersreglen gælder dog ikke for dimittender indmeldt senest 2 måneder efter eksamen. Bistand ydes ikke til et medlem, der ikke har betalt forfaldent kontingent. Såfremt bestyrelsen finder, at der foreligger særlige omstændigheder, kan der gøres undtagelser herfra.

Medlemmernes hæftelse

- § 5. Foreningens medlemmer hæfter ikke for foreningens forpligtelser.

Ordinær generalforsamling

- § 6. Generalforsamlingen er foreningens højeste myndighed.

Stk. 2. Ordinær generalforsamling afholdes i marts måned i lige år. I lige år, hvor der er overenskomstforhandlinger, kan bestyrelsen beslutte at udskyde tidspunktet for generalforsamlingen til senest i maj måned. Den indkaldes med mindst 10 ugers varsel ved skriftlig meddelelse fra bestyrelsen i brev eller medlemsblad til alle medlemmer, hvis adresse er bestyrelsen bekendt. Bestyrelsen udsender foreløbigt forslag til dagsorden og forslag til fastsættelse af foreningens arbejdsopgaver i de kommende år i så god tid, at forslagene kan behandles i de decentrale strukturer.

Stk. 3. Forslag til dagsordenens punkter ud over de i stk. 6 nævnte samt forslag til lovændringer og til opløsning af foreningen skal være formanden i hænde senest 8 uger inden generalforsamlingen.

Stk. 4. Endelig dagsorden udsendes til alle medlemmer senest 3 uger før generalforsamlingens afholdelse. Tilhørende bilag, herunder begrundelser for forslage-

ne og forslag til beslutningstema, gøres samtidig tilgængeligt for Dansk Psykolog Forenings medlemmer i elektronisk form. Dette materiale kan rekvireres på skrift ved henvendelse til Dansk Psykolog Forening. Disse muligheder publiceres i den udsendte dagsorden.

Dog kan regnskabet publiceres i medlemsblad eller gøres tilgængeligt for Dansk Psykolog Forenings medlemmer i elektronisk form senest 8 dage før generalforsamlingen. Regnskabet kan rekvireres på skrift ved henvendelse til Dansk Psykolog Forening.

Stk. 5. På selve generalforsamlingen kan der ikke optages nye dagsordenspunkter til besluttede afstemning.

Stk. 6. Generalforsamlingens dagsorden skal indeholde følgende punkter:

- a. Valg af op til 4 dirigenter og op til 5 medlemmer af forslagsarbejdsgruppen.
- b. Vedtagelse af forretningsorden.
- c. Beretning om foreningens virksomhed i de forløbne år.
- d. Forelæggelse af de reviderede regnskaber til godkendelse.
- e. Fastlæggelse af foreningens arbejdsopgaver i de kommende 2 år.
- f. Fastlæggelse af budgettet for de kommende 2 år, herunder fastlæggelse af kontingent og bistandsfondsbidrag.

- g. Valg af formand for 2 år.
- h. Valg af 8 medlemmer til bestyrelsen samt suppleanter for disse.
- i. Meddelelse af valget af 2 studerende medlemmer af bestyrelsen, jf. § 8, stk. 5.
- j. Valg af to kandidatmedlemmer til Etiknævnet for 4 år samt af suppleanter for disse. Der skal også vælges suppleanter, således at der er 2 heraf. De vælges også for 4 år. Hvert 2. år vælges desuden en formand for 2 år.
- k. Valg af revisorer og suppleanter for disse, jf. § 21.
- l. Eventuelt.

Stk. 7. Generalforsamlingens dagsorden skal forud for generalforsamlingen være drøftet i Formandskollegiet, jf. § 10. Formandskollegiet kan udtale sig om de fremlagte punkter.

Stk. 8. Generalforsamlingen træffer beslutning ved almindeligt stemmeflertal blandt de deltagende medlemmer med de undtagelser, der følger af udtrykkelige bestemmelser i nærværende love. Ved alle afstemninger tæller såvel en bachelors som en studerendes stemme som $\frac{1}{3}$ kandidatstemme.

Afstemningen skal ske skriftligt, hvis ét medlem begærer det. Stemmeafgivningen på generalforsamlingen kan ske ved et medlems personlige fremmøde eller ved skriftlig fuldmagt til et andet medlem. Intet medlem kan repræsentere

flere end to andre medlemmer ved fuldmagt.

Stk. 9. Bestyrelsen offentliggør generalforsamlingens beslutninger i form af et beslutningsreferat inden 8 uger. Referatet kan rekvireres i papirform af de medlemmer, der måtte ønske det.

Ekstraordinær generalforsamling

§ 7. Ekstraordinær generalforsamling kan indkaldes af bestyrelsen og skal indkaldes af denne, hvis mindst $\frac{1}{10}$ af samtlige kandidatmedlemmer eller de generalforsamlingsvalgte revisorer ved skriftlig begæring kræver dette. Indkaldelsen sker med mindst 3 ugers varsel på den ovenfor for ordinære generalforsamlinger angivne måde. Indkaldelsen skal indeholde endelig dagsorden med tilhørende bilag.

Dersom indkaldelsen sker på begæring af foreningens medlemmer, skal begæringen ledsages af angivelse af forslag til beslutning. Bestyrelsen er i dette tilfælde berettiget til at optage andre dagsordenspunkter.

Stk. 2. Beslutninger på den ekstraordinære generalforsamling træffes efter bestemmelserne i § 6, stk. 8.

Stk. 3. Nyvalg af bestyrelse, formand og Etiknævn kan kun finde sted på en ekstraordinær generalforsamling, hvis $\frac{2}{3}$ af de frem-

mødte kandidatmedlemmer accepterer, at det sker.

Bestyrelsen

§ 8. Dansk Psykolog Forening ledes af en bestyrelse, som består af 1 formand, 8 kandidatmedlemmer og 2 studentermedlemmer.

Stk. 1 a. Bestyrelsen er foreningens højeste myndighed mellem generalforsamlingerne og er ansvarlig for forvaltningen af disses beslutninger.

Stk. 1 b. Undtaget herfra er de områder, som ifølge nærværende love er henlagt til Etiknævn og revisorer.

Stk. 2 a. Formanden vælges på generalforsamlingen for 2 år ad gangen. Genvalg kan finde sted indtil 4 gange. Kun hvis der ikke er opstillet en kandidat til formandsposten, kan der ske opstilling senere end 6 uger før generalforsamlingen. Kandidater til formandsposten indsender en programerklæring til offentliggørelse i medlemsbladet.

Stk. 2 b. Bestyrelsens øvrige medlemmer vælges på generalforsamlingen for 2 år ad gangen. Genvalg kan finde sted.

Forslag til valgkandidater, ledsaget af den foreslåede kandidats skriftlige accept af opstillingen, skal som hovedregel indsendes til foreningens sekretariat inden generalforsamlingen.

Kun hvis der er opstillet færre end 11 kandidatmedlemmer forud for generalforsamlingen, kan

der ske opstilling senere end 6 uger før generalforsamlingen. Kandidater til bestyrelsen indsender en programerklæring til offentliggørelse i medlemsbladet.

Stk. 3. Såfremt foreningen i generalforsamlingsperioden optager kollektivt optagne medlemmer (jf. § 4, stk. 3), kan bestyrelsen indtil næste bestyrelsesvalg supplere sig med højst 2 medlemmer.

Stk. 4. Ved valget til bestyrelsen skal opstilles flere end 8 kandidater. Valget afholdes blandt Dansk Psykolog Forenings kandidatmedlemmer. Der kan stemmes på indtil 8 kandidater. Valgt er de kandidater, der opnår højst stemmetal.

De øvrige opstillede er suppleanter for 2 år i den rækkefølge, stemmetallene angiver.

Stk. 5. Studentersektionen vælger 2 bestyrelsesmedlemmer samt mindst 2 suppleanter for disse. Studentersektionen, jf. § 11, foranstalter valget og afgør den nærmere valgform. Valgperioden for bestyrelsesmedlemmerne er 2 år og for suppleanterne 1 år. Genvalg kan finde sted. Bestyrelsesmedlemmer valgt af de studerende udtræder dog af bestyrelsen ved studieophør. Skyldes studieophøret afsluttende eksamen, og dette sker i valgperiodens sidste 3 måneder, skal bestyrelsen dispensere fra ovennævnte punkt ved opfordring fra Studentersektionen.

Bestyrelsens arbejde

§ 9. Bestyrelsen udpeger af sin midte en næstformand og mindst ét medlem til hvert af foreningens faste udvalg. Bestyrelsen kan af sin midte nedsætte et forretningsudvalg.

Stk. 2. Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden med nedenstående forbehold.

Stk. 3 a. Bestyrelsesmøder afholdes ordinært 10 gange om året. Når formanden eller 2 medlemmer af bestyrelsen kræver det, afholdes yderligere bestyrelsesmøder.

Stk. 3 b. Ved formandens forfald træder næstformanden ind i dens funktion.

Stk. 3 c. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når 5 kandidatmedlemmer er til stede. Der kan kun stemmes ved personligt fremmøde. Ved overenskomst- og aftaleforhold samt konfliktforhold har studentermedlemmer ikke stemmeret.

Stk. 3 d. Bestyrelsen og forretningsudvalget fører beslutningsprotokol, som bringes i et følgende nummer af medlemsbladet.

Stk. 3 e. Bestyrelsen har pligt til at inddrage enkelte kredse, sektioner og tillidsrepræsentanter i sager, der direkte angår disse.

Stk. 4. Bestyrelsen kan indkalde andre foreningsmedlemmer, når der på dagsordenen er spørgsmål, der særligt vedrører disse.

Stk. 5. Bestyrelsens møder er

åbne for foreningens medlemmer. Ved hvert møde fastsættes, hvilke punkter der er åbne, og hvilke der er lukkede.

Stk. 6. Bestyrelsen kan i forbindelse med formandens arbejde kompensere formanden for en lønnedgang ved etablering af tjenestefrihed uden løn eller køb af vikarassistance, svarende til et beløb på indtil 100 % af pågældende årsløn i fuldtidsstilling – dog aldrig mere end lønnedgangen ved den etablerede tjenestefrihed eller vikarordning. Som minimum aflønnes formanden med en løn svarende til AC's lønramme 37 for tjenestemænd i kommune og amter. Der ydes herudover formanden et honorar svarende til tillægget til overenskomstansatte chefspsykologer. Bestyrelsen kan herudover kompensere formanden for eventuelle ekstraudgifter ved bestridelse af formandshvervet, som i tilfælde, hvor formanden er bosiddende uden for Storkøbenhavn, ud over transportudgifter mv. kan omfatte eventuelle ekstra boligudgifter, ved et hertil svarende skadesløsholdelsestillæg. Tillæggets størrelse opgøres af foreningens statsautoriserede revisor under hensyntagen til de til enhver tid gældende beskatningsregler på grundlag af oplysninger om ekstraudgifternes størrelse.

Stk. 7. Generalforsamlingen fastsætter i forbindelse med vedtagelsen af budgettet for de kommende 2 år et beløb til honorering af bestyrelsesmedlemmer.

Beløbet fordeles ligeligt blandt bestyrelsens medlemmer.

Stk. 8. Bestyrelsen kan endvidere inden for det af generalforsamlingen godkendte budget fastsætte et vederlag til et eller flere af bestyrelsens medlemmer, der pålægges særlige opgaver.

Stk. 9. Ved fratræden kan formanden honoreres i yderligere indtil 6 måneder, såfremt formanden ikke har en stilling at gå tilbage til.

Formandskollegiet

§ 10. Formandskollegiet består af bestyrelsesmedlemmer, formanden for Etiknævnet, formanden for hvert af de vedtægtsbestemte udvalg, formanden for hver kreds, formanden for hver sektion samt formanden for hvert fagligt selskab.

Stk. 2. Formandskollegiet indkaldes mindst 2 gange årligt for at drøfte aktuelle spørgsmål. Formandskollegiets dagsorden forberedes af bestyrelsen. Formandskollegiets medlemmer kan fremsende forslag til dagsordenspunkter.

Stk. 3. Senest 8 uger før generalforsamlingen indkaldes Formandskollegiet for at drøfte hele eller dele af generalforsamlingens dagsorden. I den forbindelse kan man kommentere og give indstillinger om de fremlagte dagsordenspunkter.

Studentersektionen

§ 11. De studerende foreningsmedlemmer ved Københavns, Aarhus og Aalborg Universitet danner en sektion af studentermedlemmer. Den benævnes Studentersektionen. Sektionen består af alle studerende medlemmer ved de 3 uddannelsessteder.

Stk. 2. Sektionens virke er i overensstemmelse med § 15 med de ændringer/tilføjelser, der følger af, at det er de studerende foreningsmedlemmer, der danner sektion, herunder afholdelse af valg til bestyrelsen, jf. § 8.

Nævn, udvalg og arbejdsgrupper

§ 12. Foreningen har ét nævn nedsat af generalforsamlingen og 9 faste udvalg nedsat af bestyrelsen.

- Løn- og Stillingsstrukturudvalg.
- Det Liberale Forhandlingsudvalg.
- Arbejdsmiljøudvalg.
- Kursusudvalg.
- Specialistuddannelsesudvalg.
- Uddannelses- og Forskningsudvalg.
- Professionsudvalg.
- Social- og Sundhedspolitisk udvalg.
- Lovgivningsudvalg
- Etiknævn (Generalforsamling).

Stk. 2 a. Alle faste udvalg nedsættes af bestyrelsen og udpeges af denne i overensstemmelse med

de særlige bestemmelser herom i nærværende paragraf. Der kan i samtlige udvalg være én repræsentant for de ledige psykologer (bortset fra Specialistuddannelsesudvalget og Det Liberale Forhandlingsudvalg). Bestyrelsen fastsætter kommissorium for udvalgene. Udvalgene fastsætter selv deres forretningsorden. Hvor et udvalgs arbejde griber ind i andre foreningsorganers virksomhed, skal udvalget indgå i et samarbejde herom.

Stk. 2 b. Udvalgene informerer løbende om deres arbejde i medlemsbladet.

Stk. 2 c. Udvalgsmøderne er åbne. I særlige tilfælde, hvor enkeltpersoner er involverede, kan de pågældende forlange mødet lukket under behandling af punktet.

Stk. 3 a. Løn- og Stillingsstrukturudvalget består af mindst 6 medlemmer, heraf mindst ét bestyrelsesmedlem.

Stk. 3 b. Udvalget sammensættes således, at alle godkendte sektioner har en plads. Derudover udpeger bestyrelsen 2 medlemmer til udvalget blandt tillidsrepræsentanterne. Herudover udpeges op til 3 repræsentanter blandt medlemmer, som i dag ikke er omfattet af en sektion. Disse vælges fortrinsvis blandt tillidsrepræsentanterne.

Stk. 3 c. Udvalget skal i sit arbejde indhente information fra foreningens decentrale organer.

Stk. 3 d. Udvalgets arbejdsområde er alle forhold vedrørende løn, ansættelse, beskæftigelse og stil-

lingsstruktur for foreningens medlemmer i offentlig og privat ansættelse.

Stk. 4 a. Det Liberale Forhandlingsudvalg sammensættes således: Formanden for Dansk Psykolog Forening er formand for udvalget. Sektionen af Psykologer i Liberalt Erhverv udpeger 4 medlemmer, hvoraf ét medlem fra det organisationspsykologiske område.

Stk. 4 b. Udvalgets arbejdsområde er at arbejde for gode rammer og vilkår for udøvelse af liberalt erhverv blandt psykologer, herunder at arbejde for fremme af professionalisering blandt psykologer i liberalt erhverv.

Stk. 5 a. Arbejdsmiljøudvalget består af mindst 6 medlemmer, heraf ét medlem valgt af Studentersektionen, jf. § 11, samt mindst ét bestyrelsesmedlem.

Stk. 5 b. Udvalget sammensættes således, at der sikres repræsentation fra alle sektorer og relevante selskaber, herunder tillidsrepræsentanter og sikkerhedsrepræsentanter.

Stk. 5 c. Udvalgets arbejdsområde er arbejdsmiljøspørgsmål for foreningens medlemmer i deres ansættelse og udøvelse af liberalt erhverv.

Stk. 6 a. Kursusudvalget består af mindst ét bestyrelsesmedlem og ét medlem fra hvert af de til specialistuddannelserne oprettede fagnævn.

Stk. 6 b. Udvalget er over for

bestyrelsen ansvarlig for den overordnede udvikling, planlægning, koordinering og praktiske gennemførelse af Dansk Psykolog Forenings samlede kursusaktivitet.

Stk. 6 c. Kursusområdet omfatter alle typer af kvalifikationsforløb med speciel vægt på kurser rettet mod specialistuddannelserne.

Stk. 7 a. Bestyrelsen nedsætter et specialistuddannelsesudvalg.

Stk. 7 b. Specialistuddannelsesudvalget består af mindst 4 medlemmer, heraf et bestyrelsesmedlem. For hvert medlem udpeges en suppleant. Suppleanterne indtræder i udvalget i tilfælde af et medlems forfald eller inhabilitet.

Stk. 7 c. Udvalget sammensættes således, at der er 1 repræsentant fra hvert af de fagnævn, jf. stk. 12 a og d, der har foretaget indstilling herom til bestyrelsen, og hvor der på området er etableret en specialistuddannelse. Dansk Psykolog Forenings bestyrelse foretager den endelige godkendelse.

Stk. 7 d. Endvidere kan Dansk Psykolog Forenings bestyrelse supplere udvalget med repræsentanter for faglige organer, der påtænker at iværksætte en specialistuddannelse.

Stk. 7 e. For Specialistuddannelsesudvalget gælder særlige regler, som fastsættes af generalforsamlingen.

Stk. 8 a. I det omfang, der er etableret eller påtænkes etableret en specialistuddannelse, påhviler

det bestyrelsen i samarbejde med det pågældende faglige organ (selskab, sektion) at nedsætte et fagnævn.

Stk. 8 b. Fagnævnet består af mindst 4 medlemmer.

Stk. 8 c. Fagnævnet skal være sammensat på tværs af ansættelsesområder og teoretiske retninger. Mindst halvdelen af medlemmerne skal have gennemgået specialistuddannelsen eller have tilsvarende kompetence inden for området. Fagnævnets endelige sammensætning godkendes af Dansk Psykolog Forenings bestyrelse.

Stk. 8 d. Et medlem af fagnævnet er samtidig medlem af Specialistuddannelsesudvalget. Der udpeges en suppleant for medlemmet af Specialistuddannelsesudvalget.

Stk. 8 e. Fagnævnets arbejdsområde fastsættes i de særlige regler for Specialistuddannelsesudvalget, jf. § 12, stk. 7, litra e.

Stk. 9 a. Uddannelses- og Forskningsudvalget består af mindst 6 medlemmer, heraf mindst ét bestyrelsesmedlem.

Stk. 9 b. Udvalget sammensættes således, at det er fagligt dækkende sektionerne, grunduddannelserne og de studerende.

Stk. 9 c. Med undtagelse af det faste efteruddannelsesprogram er udvalgets arbejdsområde de uddannelses- og forskningsspørgsmål, der er af betydning for psykologer i deres udøvelse af faget.

Stk. 9 d. Udvalget er sagsbehandlende for bestyrelsen i opta-

gelsessager, jf. § 4.

Stk. 10 a. Professionsudvalget består af mindst 6 medlemmer, heraf mindst ét bestyrelsesmedlem. Foreningens eksterne repræsentation i EFPA knyttes til Professionsudvalget.

Stk. 10 b. Forskellige metoder og tendenser inden for psykologien bør være afspejlet i udvalgets sammensætning.

Udvalgets medlemmer skal have faglig indsigt i og erfaring med psykologiske metoder og redskaber.

Stk. 10 c. Udvalget skal forholde sig til overordnede og principielle temaer omkring teoretiske og forskningsmæssige forhold, som har betydning for udvikling og brug af psykologiske metoder og redskaber med henblik på fremme af kvaliteten i psykologisk arbejde.

Stk. 11 a. Social- og Sundhedspolitisk udvalg består af mindst 4 medlemmer, herunder mindst ét bestyrelsesmedlem og ét medlem valgt af Studentersektionen.

Stk. 11 b. Udvalgets arbejdsområde er social- og sundhedspolitiske spørgsmål, som er af betydning for foreningens medlemmer i deres udøvelse af faget.

Stk. 12 a. Lovgivningsudvalget sammensættes således: Formanden for Dansk Psykolog Forening er formand for udvalget. Formanden for Etiknævnet, foreningens 2 repræsentanter i Psykolognævnet og foreningens 2 repræsentanter i Patientklage-

nævnet er fødte medlemmer af udvalget.

Stk. 12 b. Udvalget skal forholde sig til samfundsmæssige og konkrete tiltag i forhold til gældende lovgivning, som har betydning for psykologers virke og professionsudøvelse, og medvirke til medlemsinvolvering og information på området. Udvalget har specifikt til opgave at følge spørgsmål af relevans for Psykolognævnets og Patientklagenævnets område, herunder overordnede forhold, der kan have betydning for foreningens Etiknævn. Udvalget holder mindst 2 årlige møder.

Stk. 13 a. Etiknævnet består af en formand og 4 øvrige medlemmer, som alle er kandidatmedlemmer af foreningen.

Stk. 13 b. Valg til Etiknævn finder sted på den ordinære generalforsamling efter samme regler, som gælder for valg af kandidatmedlemmer til bestyrelsen.

Stk. 13 c. Formanden vælges for 2 år ad gangen på generalforsamlingen. Øvrige medlemmer vælges for 4 år ad gangen, således at der hvert 4. år vælges 2 medlemmer og 2 suppleanter. Ved mellemiggende generalforsamlinger vælges 2 medlemmer og 2 suppleanter.

Stk. 13 d. For Etiknævnets virksomhed gælder særlige regler, jf. § 25, stk. 3.

Stk. 14. Bestyrelsen kan ud over de nævnte udvalg nedsætte andre midlertidige udvalg og arbejdsgrupper til løsning af af-

grænsede opgaver. De direkte berørte sektioner tilbydes at vælge et medlem til sådanne udvalg.

Udpegninger til offentlige klageorganer for psykologer

- § 13. Bestyrelsen træffer beslutning om indstillinger om udpegning af medlemmer og suppleanter til offentlige klagenævn for psykologer efter forudgående høring af relevante decentrale enheder og ud fra en vurdering af:
- kandidaternes beskæftigelsesmæssige tilhørsforhold.
  - kontinuitet i interessevaretagelsen i nævnet.
  - løbende behov for udvikling af nævnspraksis.
  - ligelig/rimelig kønskvotering.

Tillidsrepræsentanter

- § 14. Overalt på arbejdspladser, hvor det i medfør af gældende regler og aftaler mellem organisationerne er muligt, vælger foreningens medlemmer en tillidsrepræsentant.

Stk. 2. Valg af tillidsrepræsentant foregår efter nærmere bestemmelser fastsat af bestyrelsen.

Stk. 3 a. På psykologarbejdspladser, hvor en sådan støtte for tillidsrepræsentanten er hensigtsmæssig, kan der dannes arbejdspladsklubber, for hvilke der udarbejdes normalvedtægter.

Stk. 3 b. I særlige tilfælde kan Dansk Psykolog Forening tillade

en arbejdspladsklub at opkræve særskilt klubkontingent. Indstilling herom tilstilles bestyrelsen for Dansk Psykolog Forening efter vedtagelse på klubgeneralforsamling med mindst $\frac{2}{3}$ flertal.

Sektioner

- § 15. Der oprettes faglige sektioner for kandidatmedlemmer med ensartet arbejdsområde, ansættelsesforhold og liberal virksomhed. Der etableres sektioner, så alle medlemmer er omfattet af en sektion. Foreningen indplacerer medlemmerne efter sektionstilhørsforhold i forhold til primær beskæftigelse. Et medlem kan kun være stemmebærende medlem af én sektion. Et kandidatmedlem kan være associeret medlem af flere sektioner. Medlemmer, som har ansættelse inden for 2 sektioners område, vælger selv deres sektionstilhørsforhold. Der oprettes en sektion for studerende medlemmer, der læser ved Københavns, Aarhus og Aalborg Universitet, jf. § 4, stk. 1, litra e, samt § 11, stk. 1. Generalforsamlingen godkender sammenlægning af sektioner og etablering af nye sektioner.

Stk. 2. Der fastsættes normalvedtægter for sektioner, hvoraf fremgår terminer for indkaldelse, valg og dagsorden mv.

Der kan efter sektionens ønske og bestyrelsens godkendelse fastsættes kompletterende vedtægter.

Stk. 3. Sektionen ledes af en styrelse, som vælges på en årlig generalforsamling. Styrelsen konstituerer sig med en formand, næstformand og kasserer. Styrelsen er ansvarlig for udøvelsen af virksomhed og økonomi og aflægger beretning og regnskab over for sektionsgeneralforsamlingen.

Stk. 4. Sektionernes arbejdsområde er de for sektionen særlige faglige og fagpolitiske spørgsmål, jf. stk. 1, og kan bl.a. være overenskomstforhold, honorerings- og aftaleforhold og afholdelse af faglige kurser inden for området.

Stk. 5. Sektionen skal medinddrages af bestyrelsen i foreningsanliggender, der direkte angår disse i forbindelse med såvel forhandlinger som beslutninger. I forlængelse heraf indsender sektionerne deres handlingsprogrammer med henblik på koordination af ressourcer mellem sekretariat og de øvrige sektioner.

For Pædagogiske Psykologers Sektions vedkommende kan bestyrelsen beslutte, at sektionen ikke inddrages i visse afgrænsede anliggender.

Stk. 6. Sektionerne skal samarbejde indbyrdes og med andre foreningsorganer om fælles foreningsspørgsmål. For at fremme dette samarbejde indkaldes der til mindst ét årligt møde med formændene for sektionerne ("Sektionsråd"). Dagsordenen for

mødet godkendes af bestyrelsen, og i mødet deltager formanden for Dansk Psykolog Forening samt repræsentanter for bestyrelsen.

Stk. 7. Sektionens formand eller en anden repræsentant for sektionen deltager i Formandskollegiets møder.

Stk. 8. En sektion kan kun nedlægges efter spørgsmålets behandling. Nedlæggelsen skal forelægges til beslutning på en ordinær generalforsamling i Dansk Psykolog Forening.

Kredse

§ 16. Indenlandske medlemmer opdeles geografisk i kredse efter hovedarbejdssted. For medlemmer uden arbejdssted efter bolig. De 15 kredse opretholdes og følger også efter 1. januar 2007 den amtslige opdeling i Danmark, som gælder indtil 31. december 2006. Efter den 1. januar 2007 tilpasses kredsene dog de nye kommunegrænser.

Stk. 2. Der fastsættes normalvedtægter for kredse, hvoraf fremgår terminer for indkaldelse, valg og dagsorden mv. Der kan efter kredsens ønske og bestyrelsens godkendelse fastsættes kompletterende vedtægter.

Stk. 3. Kredsen ledes af en styrelse, som vælges på en årlig generalforsamling. Styrelsen konstituerer sig med en formand, næst-

formand og kasserer. Styrelsen er ansvarlig for udøvelsen af virksomhed og økonomi og aflægger beretning og regnskab over for kredsgeneralforsamlingen.

Stk. 4. Kredsenes opgaver omfatter lokale forhandlinger efter aftale og i samarbejde med tillidsrepræsentanter. Desforuden udarbejdes forslag til overenskomstkrav og politik i øvrigt. Kredsenes inddrages så vidt muligt i de relevante dele af bestyrelsesarbejdet.

Stk. 5. Igangsætning af kredsarbejdet: Hvis der i et amt ikke er valgt kredsstyrelse, kan bestyrelsen udpege en midlertidig styrelse bestående af tillids- og talsrepræsentanter i kredsen. Den midlertidige styrelse varetager kredsenes opgaver og forestår indkaldelse til generalforsamling i kredsen senest ét år efter nedsættelsen.

Stk. 6. Der indkaldes til mindst ét årligt møde med formændene for kredsenes ("Kredsråd"). Dagsordenen for mødet godkendes af bestyrelsen, og i mødet deltager formanden for Dansk Psykolog Forening samt repræsentanter for bestyrelsen.

Stk. 7. Kredsenes formand eller en anden repræsentant for kredsen deltager i Formandskollegiets møder.

Faglige selskaber

§ 17. Foreningens medlemmer kan danne faglige selskaber, som godkendes af bestyrelsen.

Stk. 2. Et selskab skal have mindst 30 medlemmer.

Stk. 3. Studentermedlemmer kan være medlemmer af selskaber.

Stk. 4. Bestyrelsen kan opfordre medlemmer til at danne faglige selskaber.

Stk. 5. Der fastsættes normalvedtægter for faglige selskaber, hvoraf fremgår terminer for indkaldelse, valg og dagsorden mv. Der kan efter selskabets ønske og bestyrelsens godkendelse fastsættes kompletterende vedtægter.

Stk. 6. Det faglige selskab ledes af en styrelse, som vælges på en årlig generalforsamling. Styrelsens konstituerer sig med en formand, næstformand og kasserer. Styrelsen er ansvarlig for udøvelsen af virksomhed og økonomi og aflægger beretning og regnskab over for selskabsgeneralforsamlingen.

Stk. 7. Faglige selskaber har til formål at fremme udviklingen af de psykologfaglige områder. Dette omfatter opsamling og udvikling af viden og erfaring på området til brug ved faglig profilering og kvalificering af foreningens medlemmer.

Stk. 8. De faglige selskaber kan udarbejde indstillinger og forslag til bestyrelsen vedrørende spørgsmål, der er af betydning for selskabernes faglige ansvarsområde, samt tilrettelægge og afholde faglige kurser inden for fagområdet.

Stk. 9. Bestyrelsen kan anmode de faglige selskaber om at repræsentere foreningen.

Stk. 10. Selskaberne kan modtage økonomisk tilskud fra foreningen til udgifter i forbindelse med selskabernes virksomhed.

Der kan pålægges medlemmer ekstrakontingent for medlemskab af flere faglige selskaber. Princippet for tilskud og ekstrakontingent fastlægges af generalforsamlingen i Dansk Psykolog Forening.

Faglige selskabers generalforsamling kan beslutte, at der opkræves et supplerende kontingent. Faglige selskaber kan skaffe sig indtægt fra egne aktiviteter og arrangementer.

Stk. 11. Et fagligt selskab nedlægges, hvis selskabsgeneralforsamlingen beslutter det, eller hvis der i 2 år ikke har været afholdt selskabsgeneralforsamling. Den sidst valgte formand, næstformand og kasserer er ansvarlige for, at selskabets sagsmateriale, regnskaber, kassebeholdning mv. overføres til Dansk Psykolog Forening.

Stk. 12. Der indkaldes til mindst ét årligt møde med formændene

for de faglige selskaber ("Selskabsråd"). Dagsordenen for mødet godkendes af bestyrelsen, og i mødet deltager formanden for Dansk Psykolog Forening samt repræsentanter for bestyrelsen.

Stk. 13. Det faglige selskabs formand eller en anden repræsentant for selskabet deltager i Formandskollegiets møder.

Sekretariatet

§ 18. Foreningens virksomhed udøves gennem sekretariatet, der ledes af en af bestyrelsen ansat sekretariatschef.

Stk. 2. Sekretariatschefen holder løbende bestyrelsen underrettet om sine sekretariatsmæssige dispositioner.

Stk. 3. Sekretariatschefen deltager uden stemmeret i bestyrelsens og generalforsamlingens forhandlinger.

Stk. 4. Hverken sekretariatschefen eller andre i foreningens tjeneste ansatte kan være medlem af bestyrelsen eller Etiknævnet. I denne forbindelse betragtes en eventuel lønkomensation af foreningens formand ikke som et ansættelsesforhold.

Årsmøder

§ 19. I de år, hvor der ikke holdes generalforsamling, afholdes et

fagligt møde for alle foreningens medlemmer.

Stk. 2. Afholdelse af årsmøde kan overdrages et eller flere faglige selskaber og/eller en eller flere sektioner og/eller en eller flere kredse.

Tegningsret

- § 20. Foreningen tegnes af formanden eller næstformanden, begge i forbindelse med ét medlem i øvrigt af bestyrelsen.
Ved køb, salg eller pantsætning af fast ejendom kræves dog underskrift af formanden og 3 andre medlemmer af bestyrelsen. Bestyrelsen kan meddele prokura.

Regnskab og revision

- § 21. Foreningens regnskabsår er kalenderåret.
- Stk. 2.** Årsregnskabet revideres af 2 kritiske revisorer valgt blandt medlemmerne, samt en statsautoriseret revisor. Revisorerne vælges af generalforsamlingen for 2 år ad gangen.
Valg af revisorer og suppleanter kan ske uden afstemning.
- Stk. 3.** Til brug ved revisionen kan revisorerne afkræve ethvert medlem af bestyrelsen såvel som foreningens sekretariatschef skriftlige eller mundtlige oplysninger, ligesom revisorerne i det nævnte øjemed har adgang til foreningens protokoller, korrespondance og arkiv.

Stk. 4. Revisionen skal være afsluttet og revisorerne bemærkninger fremsendt til medlemmerne senest sammen med det endelige regnskab, jf. § 6, stk. 4.

Kontingent og bistandsfondsbidrag

- § 22. Kontingent reguleres hvert år med virkning fra 1. januar analogt med reguleringen af offentligt ansatte psykologers lønninger. For de fuldtidsarbejdsløse sker reguleringen i forhold til de gældende dagpengesatser. Eventuelle yderligere kontingentforhøjelser samt fondsbidrag fastsættes på generalforsamlingen. Der kan endvidere fastsættes supplerende kontingent og fondsbidrag ved ekstraordinære generalforsamlinger. Kontingent og fondsbidrag forfalder til betaling ved opkrævning efter regler fastsat af bestyrelsen, som ligeledes kan fastsætte renteberegning eller opkrævningsgebyr ved restancer.

Stk. 2. Til sikring af videregående konfliktfinansiering kan bestyrelsen, når dette er påkrævet af hensyn til foreningens forpligtelser under en forventet eller igangværende konflikt, udskrive ekstra bidrag til bistandsfonden til umiddelbar opkrævning. Dette gælder også under konflikter mellem en eller flere organisationer og arbejdsgiverorganisationer, hvor Dansk Psykolog Forening er i forhandlingsfællesskab med vedkommende organisation(er).

Stk. 3. Kontingenter for forskellige medlemskategorier fastsættes i en kontingentnøgle, som udarbejdes af bestyrelsen og forelægges generalforsamlingen til vedtagelse.

Bestyrelsen kan indgå kontingentaftaler med andre foreninger.

Stk. 4. Ethvert medlem er pligtig at give foreningen meddelelse om ansættelsesforhold og -omfang og andre oplysninger af betydning for kontingentfastsættelsen. Desuden skal enhver ændring af de nævnte forhold meddeles foreningen, umiddelbart efter at den har fundet sted og inden første kvartalsskift. Kontingentreguleringer sker pr. førstkommende kvartal, efter at ændringen er sket. For medlemmer, der arbejder i Danmark, men er bosat i udlandet, gælder samme niveau for kontingentbetaling som for indlandsmedlemmer.

Stk. 5. Bestyrelsen kan i særlige tilfælde efter ansøgning nedsætte eller eftergive kontingent.

Udmeldelse

§ 23. Udmeldelse af Dansk Psykolog Forening må ske skriftligt med mindst 3 måneders varsel til den 30. juni eller 31. december.

Stk. 2. Intet medlem kan ved udmeldelse unddrage sig de forpligtelser, som i medfør af § 22, stk. 1 eller stk. 2, er pålagt for-

enings medlemmer i anledning af eller med henblik på en konflikt med arbejdsgiverorganisationer.

Misbilligelse og eksklusion

§ 24. Udelukkelse af et medlem kan foretages af bestyrelsen:

- a. Efter indstilling fra Etiknævnet, når dette skønner, at et medlem groft har overtrådt foreningens etiske principper.
- b. Hvis et medlem ikke følger pålæg fra bestyrelsen, jf. eksempelvis § 26, stk. 2.
- c. Hvis et medlem med forsæt søger at hindre foreningens fagpolitiske arbejde eller modarbejde foreningens formål.

Stk. 2. Inden eksklusion finder sted, skal bestyrelsen give det pågældende medlem lejlighed til mundtligt eller skriftligt at fremføre sine synspunkter. Eksklusionen kan af det pågældende medlem indankes for den førstkommende ordinære generalforsamling. Eksklusionen opretholdes, hvis mindst $\frac{2}{3}$ af de afgivne stemmer bekræfter denne. Anken har ikke opsættende virkning for eksklusion.

Stk. 3. Er forholdet af mindre alvorlig karakter, kan bestyrelsen i stedet udtrykke sin misbilligelse af dette. Ankemulighederne er da de samme som under stk. 2.

Stk. 4. Såfremt bestyrelsen vælger at offentliggøre misbilligelsen med navns nævnelse, skal dette besluttes med mindst $\frac{2}{3}$ af stemmerne i bestyrelsen.

Stk. 5. Dersom et medlem ikke har betalt kontingent og bidrag til bistandsfond eller aftalt pensionsbidrag senest 6 uger efter påkrav, kan medlemmet slettes af Dansk Psykolog Forening og kan kun optages igen som nyt medlem mod at betale restancen.

handlinger om ansættelsesvilkårene.

Stk. 2. Løn- og Stillingsstrukturudvalget kan i øvrigt forbyde medlemmer at modtage stillinger. Såfremt et medlem ikke følger et sådant pålæg, kan eksklusion ske efter § 24.

Stk. 3. Løn- og Stillingsstrukturudvalgets afgørelse kan indbringes for bestyrelsen til endelig afgørelse.

Faglig etik

§ 25. Medlemmerne er forpligtet til at udøve deres psykologvirksomhed i overensstemmelse med Ethiske Principper for Nordiske Psykologer og lov om psykologer.

Stk. 2. Med hensyn til håndhævelsen af Ethiske Principper for Nordiske Psykologer henvises til vedtægter for Etiknævn.

Stk. 3. Regler for Etiknævnets virksomhed fastsættes af generalforsamlingen efter reglerne om vedtægtsændringer, § 29.

Stillingskontrol

§ 26. Det påhviler foreningens medlemmer, dersom Løn- og Stillingsstrukturudvalget anmoder herom, inden antagelse af en stilling at drøfte ansættelsesvilkårene med Løn- og Stillingsstrukturudvalget. Dette vejleder medlemmer og yder bistand ved for-

Urafstemning

§ 27. En skriftlig urafstemning blandt foreningens medlemmer besluttes af bestyrelsen og skal foranstalles af denne. Den skal ligeledes af bestyrelsen foranstalles, såfremt $\frac{1}{10}$ af kandidatmedlemmerne ved skriftlig tilkendegivelse kræver dette, eller hvis det besluttes på generalforsamlingen ved almindelig stemmeflerhed.

Stk. 2. Urafstemningen kan vedrøre de af foreningens arbejdsområder, som ikke vedtægtsmæssigt er henlagt til den ordinære generalforsamling.

Stk. 3. Forhandlingsresultatet og mæglingforslaget ved de ordinære overenskomst- og aftaleforhandlinger kan udsendes til urafstemning blandt foreningens kandidater. Dette skal ske, såfremt mindst 2 af bestyrelsens medlemmer kræver det. I disse tilfælde omfatter stemmeretten de berørte

medlemsgrupper.
Arbejdsløse stemmer sammen med de overenskomstansatte.

Stk. 4. Krav fra medlemmer om afholdelse af urafstemning skal fremsættes skriftligt over for bestyrelsen og bilægges:

- a. Formulering af afstemningstemaet med afstemningsmulighederne "Ja/Nej".
- b. Motivering af forslaget.
- c. Det nødvendige antal originale underskrifter.

Stk. 5. Senest 4 uger efter modtagelsen af et krav om urafstemning skal bestyrelsen foranstalte urafstemning ved at udsende stemmemateriale indeholdende:

- a. Det indsendte afstemningstema med en motivering.
- b. Stemmeseddel med angivelse af dato for sidste frist for tilbagesendelse.
- c. Instruks for stemmeafgivning.
- d. Frankeret kuvert adresseret til foreningens statsautoriserede revisor for tilbagesendelse af stemmeseddel.

Stk. 6 a. Fra det tidspunkt, hvor afstemningsmateriale udsendes, til stemmesedlerne skal være tilbagesendt, gives der en frist på ikke under 3 uger, undtagen i de i stk. 3, omtalte tilfælde, hvor fristen er 10 dage.

Den anførte 10-dages frist kan afkortes yderligere af bestyrelsen i de tilfælde, hvor modparten ikke går med til at suspendere en arbejdsstandsning, mens afstemningsproceduren afvikles.

Stk. 6 b. For sent indkomne stemmesedler erklæres ugyldige.

Stk. 6 c. Ved force majeure kan den statsautoriserede revisor fastsætte et senere tidspunkt for rettidig aflevering af stemmesedler.

Stk. 7. Urafstemningens resultat afgøres ved simpel stemmeflerhed blandt de svarende medlemmer. Ved opgørelsen tæller en studenterstemme som $\frac{1}{3}$ kandidatstemme.

Stk. 8. Urafstemning er bindende for bestyrelsen, når mindst 50 % af samtlige kandidatmedlemmer, jf. stk. 7, har deltaget i afstemningen, og når mindst 50 % af de afgivne stemmer har tilsluttet sig samme svarmulighed på stemmesedlen.

Stk. 9. Såfremt bestyrelsen finder det praktisk gennemførligt, kan den lade flere forslag berørende forskellige sagsforhold behandle ved samme urafstemning. I sådanne tilfælde skal afstemningen finde sted på selvstændige stemmesedler med angivelse af afstemningstemaet.

Stk. 10. Under en varslet eller igangværende konflikt kan kun spørgsmål, der vedrører konflikten, sendes til urafstemningen.

Stk. 11. Foreningens revisorer påser bestyrelsens forberedelse og gennemførelse af urafstemning.

Bistandsfond

§ 28. Bistandsfondens formål er:

1. At yde hel eller delvis godtgørelse af dokumenteret indkomst til medlemmer, der deltager i en arbejdsstandsning iværksat af foreningen, eller som omfattes af en arbejdsstandsning iværksat over for foreningens medlemmer.
2. At danne den økonomiske baggrund for gennemførelse af voldgiftssager, retssager og forhandling af rets- og interesse-tvistigheder.
3. At danne den økonomiske baggrund for bistand til løsning af konflikter vedrørende enkelt-medlemmers løn- og ansættelsesforhold, indtjeningsforhold, klager til offentlige klagenevner i form af direkte tilskud, advokatbistand eller på anden måde.
4. At yde hel eller delvis kompensation for mistet lønindtægt til medlemmer, som i kraft af deres faglige tillidshverv er blevet afskediget. Om eventuel tilbagebetaling af sådan støtte gælder de for kollektive konflikter fastsatte regler analogt, jf. stk. 8.
5. At tjene som støtte for andre organisationer under konflikt-situationer, såfremt Dansk Psykolog Forening samarbejder med disse og kan forvente deres støtte i tilsvarende situationer.

Dens midler må ikke finde anden anvendelse, jf. dog stk. 7. Bestyrelsen afgør i hvert tilfælde størrelsen

af den støtte, der skal ydes fra bistandsfonden.

Stk. 2. Midlerne tilvejebringes ved særlige fondsbidrag, jf. § 6, stk. 6 f, og anbringes på forsvarlig måde i let realisable værdier, fast ejendom eller kunst til udsmykning af fondens ejendomme eller ejendomme, der anvendes af Dansk Psykolog Forening til foreningsformål. Enhver anbringelse af fondsmidler skal forud godkendes af foreningens revisorer til sikring af, at denne bestemmelses krav til karakteren af investeringen er overholdt.

Stk. 3. Fondens midler holdes adskilt fra foreningens øvrige formue. Der aflægges et særskilt regnskab efter samme regler, som gælder for foreningens regnskab.

Stk. 4. Fondsbidrag er obligatorisk for alle kandidatmedlemmer af foreningen, der ikke tilhører kontingentgrupperne arbejdsløse, pensionister og udlandsmedlemmer i udenlandske stillinger. Generalforsamlingen tager stilling til fondsbidragets størrelse.

Stk. 5. Når ganske særlige omstændigheder taler derfor, kan bestyrelsen fritage et medlem for pligten til at være medlem af bistandsfonden.

Stk. 6. Bistandsfondens midler kan normalt kun anvendes til støtte for medlemmer, der deltager i finansiering af fonden. Er et medlem i restance med kontin-

gent eller fondsbidrag, fortabes retten til støtte.

Stk. 7. Til dækning af udgifterne ved administration af bistandsfonden betales af fondens midler til foreningen et beløb, hvis størrelse fastsættes ved det årlige budget.

Stk. 8. Hvis et medlem har modtaget godtgørelse af løn fra fonden og der ved konflikten afslutning gives hel eller delvis løn for konfliktp perioden, er vedkommende medlem pligtig til at tilbagebetale den for meget modtagne godtgørelse efter de ved støttens iværksættelse aftalte regler. Anden støtte end løngodtgørelse skal ligeledes tilbagebetales i det omfang, vedkommende medlem opnår dækning for de udgifter, fonden på hans vegne har afholdt.

Vedtægtsændringer

§ 29. Forslag om vedtægtsændringer behandles på en ordinær eller en ekstraordinær generalforsamling.

Stk. 2. Indkaldelse af ekstraordinær generalforsamling med henblik på beslutning om vedtægtsændringer skal ske med 8 ugers varsel. Endelig dagsorden med tilhørende bilag skal udsendes til alle medlemmer senest 3 uger før den ekstraordinære generalforsamlings afholdelse.

Stk. 3. Et forslag er vedtaget, når mindst $\frac{2}{3}$ af de på generalfor-

samlingen afgivne kandidatstemmer har stemt for forslaget. Hvis et forslag om vedtægtsændring ikke opnår tilstrækkelig majoritet, kan forslaget i uændret form på ny forelægges en generalforsamling (enten førstkommende ordinære eller en ekstraordinær) og af denne vedtages med almindelig stemmeflerhed. I sådanne tilfælde skal den ene generalforsamling være ordinær. Ved opgørelse af afstemningsresultatet i henhold til 1. punktum medregnes de af de studerende afgivne stemmer ikke undtagen i spørgsmål vedrørende de studerendes repræsentation, jf. § 8, stk. 5, § 11 og § 12, stk. 5a.

Opløsning

§ 30. Forslag om foreningens opløsning kan kun forelægges og behandles på en ordinær generalforsamling.

Stk. 2. Forslag om foreningens opløsning skal være formanden i hænde senest 6 uger inden generalforsamlingen og skal for at kunne behandles på denne optages på den endelige, til medlemmerne udsendte dagsorden med fuld ordlyd, herunder forslag om anvendelse af foreningens almindelige midler og foreningsfunds-midler. Ændringsforslag til de(t) udsendte kan fremsættes og behandles på generalforsamlingen.

Stk. 3. Foreningen kan kun opløses, hvis $\frac{3}{4}$ af de på general-

forsamlingen afgivne stemmer har stemt for forslaget. Opløsningen skal bekræftes ved en urafstemning blandt kandidatmedlemmerne, hvor mindst 50 % af de i afstemningen deltagende skal have stemt for opløsning.

Stk. 4. Foreningens midler og foreningsfondsmidler kan aldrig deles mellem medlemmerne, men generalforsamlingen skal ved opløsning, jf. stk. 2 og 3, beslutte deres anvendelse til fremme af den psykologiske forskning eller et hermed beslægtet formål.

Ikrafttrædelse

§ 31. Nærværende love har gyldighed fra generalforsamlingen 24.-25. maj 2008.

Stk. 2. Ophævelsen af tidligere § 27 om uddannelsesfonden træder i kraft fra og med regnskabsåret 2004. Den tidligere uddannelsesfonds opgjorte formue ved udgangen af 2003 overgår herefter til administration og regnskabsaflæggelse sammen med foreningens øvrige formuer. Uddannelsesfondens formue ved udgangen af regnskabsåret 2003 henlægges i foreningens regnskab fra og med regnskabsåret 2004 til en særskilt henlæggelsepost under egenkapitalen, hvorfra der, inden henlæggelsen er opbrugt, ved hvert regnskabsårs afslutning til foreningens driftsregnskab overføres et beløb til dækning af foreningens i det forløbne regnskabsår afholdte udgifter til de i den ophævede bestemmelse i tidligere § 27 anførte formål.

Vedtægter for Etiknævnet

- § 1. Nævnets opgaver er følgende:
- a) At udbrede kendskabet til de nordiske etiske principper for psykologer.
  - b) At øge bevidstheden i medlemskredsen om de etiske dilemmaer, som knytter sig til forskellige faglige funktioner, som psykologer udfører.
  - c) At tilbyde rådgivning til medlemmer i forhold til etiske aspekter i en klagesag over psykologer i Psykolognævnet og Patientklagenævn.
  - d) At fungere som kollegialt klageorgan, dvs. ved behandlingen af tvister, hvor psykologer klager over psykologer.
  - e) At behandle klager over ikke-autoriserede psykologer.
  - f) At vurdere, om der er grundlag for eventuel vejledning, kritik eller sanktioner i henhold til de etiske forhold til afgjorte sager i Psykolognævnet og Patientklagenævnet, hvor psykologen har fået alvorlig påtale i henhold til lov om psykologer, § 4 og §§ 12-16, samt i henhold til lov om patienters retsstilling. Er der ydet vejledning i henhold til § 1, stk. 1, litra c, kan rådgiver ikke deltage i en

eventuel senere klagesagsbehandling. Medlemmer, der ønsker en udredning af de etiske forhold i sager forelagt Psykolognævnet og Patientklagenævnet, tilbydes en dialog herom i form af en konsultation med Etiknævnet.

Stk. 2. I øvrigt kan bestyrelsen for Dansk Psykolog Forening henlægge sager til behandling i Etiknævnet.

Stk. 3. Er der tvivl om, hvorvidt en opgave hører under Etiknævnet, kan Etiknævnet anmode bestyrelsen om en vurdering.

Stk. 4. Nævnet indstiller til bestyrelsen, hvis der skal udtrykkes kritik eller foranstaltes sanktioner over for medlemmer med henblik på afgørelse (jf. § 3, stk. 6).

- § 2. Nævnet består af en formand og 4 andre medlemmer, som vælges på Dansk Psykolog Forenings ordinære generalforsamling, jf. foreningens love § 12, stk. 13 a-c. Nævnet fastsætter selv sin forretningsorden med de forbehold, der er nævnt nedenfor.

Stk. 2. Formanden indkalder til møde, så ofte det findes påkrævet, dog mindst to gange

årligt. Formanden leder møderne.

Stk. 3. Nævnet konstituerer sig med næstformand efter hver generalforsamling.

Stk. 4. Ved formandens forfald overtager næstformanden dennes funktioner.

Stk. 5. Første- og andensuppleanten deltager i nævnets møder med taleret, men uden stemmeret.

Stk. 6. Klagesagsbehandling foregår ved møder. De indledende faser af en klagesags behandling kan dog ske ved telefonmøder eller skriftlig behandling.

Stk. 7. Ved modtagelsen af en klage skal Etiknævnet tage stilling til, hvilke etiske principper der i den konkrete sag berøres, og hvilke af disse principper der danner grundlag for yderligere spørgsmål til klager og indklagede.

Stk. 8. Afvisning af en klagesag kan kun ske, når alle ordinære medlemmer (eller deres suppleanter) er enige herom.

Stk. 9. Ved afslutningen af en klagesagsbehandling træffer nævnet normalt beslutninger ved konsensus. I tilfælde af afstemning skal dette fremgå, ligesom alle synspunkter skal fremgå heraf. En klagesag kan kun behandles færdigt, når alle ordinære medlemmer (eller deres suppleanter)

deltager i beslutningen.

Stk. 10. Et medlem kan ikke deltage i behandlingen af sager, hvis vedkommende har tætte personlige eller privatøkonomiske relationer til klager eller indklagede.

Stk. 11. Ved et eller flere medlemmers forfald (længerevarende sygdom eller inhabilitet) indkaldes suppleant(er) til deltagelse i møderne.

Stk. 12. Ved et medlems død eller varig tilbagetrækning af helbredsmæssige grunde indtræder en suppleant i dets sted som ordinært medlem.

Stk. 13. Nævnet kan indhente udtalelser fra særligt sagkyndige, når dette skønnes nødvendigt for en klagesags behandling.

Klagesagernes behandling

§ 3. Nævnet beslutter, om klagen skal behandles, og om den behandles som en klagesag eller en rådgivningssag. Etiknævnet kan behandle sager, som falder ind under § 1, stk. 1. Indklagede skal snarest muligt informeres, hvis nævnet beslutter at behandle en henvendelse som en klagesag.

Stk. 2. Klager, der ikke angår faglig etik, behandles ikke af nævnet, jf. i øvrigt § 1, stk. 3.

Stk. 3. Behandles en klage som en rådgivningssag, drøftes denne med psykologen, telefonisk, ved

personligt fremmøde eller på anden måde efter fælles aftale. Hvis sagen ikke lader sig behandle som rådgivningssag, må Etiknævnet overveje sagen på ny.

Stk. 4. Behandles en klage som klagesag i henhold til de etiske principper, skal det indklagede medlem forelægges klageskrift og tilhørende bilag samt informeres skriftligt om, hvilke etiske principper klagen retter sig imod.

Stk. 5. Nævnet afgør selv, hvilke skridt der skal tages for at få en sag tilstrækkeligt oplyst med henblik på en afgørelse, jf. § 2, stk. 7.

Stk. 6. Nævnet kan træffe en af følgende beslutninger i en klagesag:

- a) Beslutte, at sagen på det foreliggende grundlag ikke er kritisabel.
- b) Beslutte, at sagen efter undersøgelse ikke er kritisabel.
- c) Beslutte, at sagen efter undersøgelse ikke er kritisabel og give kollegial rådgivning.
- d) Beslutte at anbefale bestyrelsen at afgøre sagen med kritik af indklagede med henvisning til bestemte etiske principper.
- e) Beslutte at anbefale bestyrelsen at afgøre sagen med kritik af indklagede samt anbefaling til bestyrelsen af at tilkendegive misbilligelse, jf. § 24 i Dansk Psykolog Forenings love.
- f) Beslutte at anbefale bestyrelsen at afgøre sagen med kritik af indklagede samt anbefaling til bestyrelsen

af at ekskludere vedkommende, jf. § 24 i Dansk Psykolog Forenings love.

Stk. 7. Beslutninger og anbefalinger i henhold til stk. 6, litra d, e og f videresendes til bestyrelsen, som træffer afgørelse. Ved vurdering heraf skal bestyrelsen have tilstillet alt materiale i sagen.

Stk. 8. Beslutninger og anbefalinger, der videresendes til bestyrelsen, jf. § 24 i Dansk Psykolog Forenings love, skal forelægges parterne til udtalelse forinden.

Tavshedspligt og offentlighed

§ 4. Nævnets medlemmer har skærpet tavshedspligt med hensyn til klager over psykologer. Tilsvarende gælder for bestyrelsens behandling i henhold til § 3, stk. 6, litra d-f.

Stk. 2. Ud over nævnets medlemmer har kun parterne i en verserende sag adgang til sagens akter, jf. dog § 3, stk. 7.

Stk. 3. Klager og indklagede kan anmode om foretræde for Etiknævnet.

Stk. 4. I forbindelse med foretræde for Etiknævnet kan klager og indklagede anmode om, at en bisidder deltager. Bisidder underskriver en tavshedserklæring inden mødet.

Stk. 5. Etiknævnet skal orientere medlemmer af Dansk Psykolog

Forening om principielle afgørelser samt løbende holde disse orienteret om etiske problemstillinger af almen interesse. Etiknævnet skal i den årlige beretning redegøre for rådgivning og vejledning til medlemmerne.

Stk. 6. Orientering af medlemmerne skal ske i anonymiseret form.

Parternes omkostninger

§ 5. Etiknævnet kan ikke pålægge parterne i en klagesag omkostninger i forbindelse med nævnets klagebehandling.

Stk. 2. Dette gælder dog ikke de omkostninger, der måtte være forbundet med psykologens besvarelse af en klagesag.

Stk. 3. Ønsker en klager bisidderes tilstedeværelse ved et nævnsmøde, afholder denne selv udgifterne hertil.

Stk. 4. Eventuelle omkostninger til indhentning af sagkyndig udtalelse afholdes af nævnets budget.

Stk. 5. Hvervet som medlem af nævnet er ulønnet, dog kan der af foreningen tillægges medlemmerne erstatning for udlæg og – i særlige tilfælde – for tabt arbejdsfortjeneste.

Stk. 6. Formanden for Etiknævnet honoreres i overensstemmelse med reglerne for honorering af bestyrelsesmedlemmer i foreningen, jf. Dansk Psykolog Forenings love, § 9, stk. 7.

Etiske principper for nordiske psykologer

0. Forord

Fagetiske principper er en præcisering af den almene etik, der gælder såvel for psykologer som for alle andre mennesker. Gennem deres arbejde kommer psykologer undertiden ud i specielle situationer, som kræver så vanskelige etiske vurderinger, at den almene etik ikke giver tilstrækkelig vejledning.

Psykologers arbejdsområder befinder sig ofte i et spændingsfelt mellem afhængighed og autonomi. Det enkelte menneskes integritet og grænser berøres, samtidig med at individets autonomi varetages. Psykologer har derfor i fællesskab formuleret fagetiske principper, hvis formål det er at yde vejledning og støtte for etisk refleksion. Den europæiske psykologsammenslutning EFPA (The European Federation of Psychologists' Association) vedtog i 1995 en "Meta-Code of Ethics", der har til hensigt at dække alle situationer, som den professionelle psykolog kommer ud for.

Siden midten af 1980'erne har nordiske psykologer haft fælles etiske principper. I 1996-97 er disse blevet omarbejdet i overensstemmelse med EFPA's metakode og ud fra et voksende behov for at udforme de etiske principper på en sådan måde, at de snarere fremmer refleksion over etiske dilemmaer, end de udgør et sæt adfældsregler. Disse er organiseret i fire hovedprin-

cipper med uddybende kommentarer under hvert hovedprincip:

- Respekt for klientens rettigheder og værdighed.
- Competence.
- Ansvar.
- Integritet.

Principperne er udformet i den hensigt, at de skal:

- Tjene som støtte for nordiske psykologer ved stillingtagen til etiske spørgsmål.
- Beskytte klienter mod uhensigtsmæssig og/eller skadelig intervention.
- Anvise normer for etisk og fagligt forsvarligt samspil mellem psykologer indbyrdes og mellem psykologer og andre faggrupper.
- Være et grundlag for, at tilliden til psykologfaglig professionsudøvelse opretholdes.
- Tjene som grundlag for at udarbejde fagetiske retningslinjer og råd inden for specielle områder.

Principperne er udformet for psykologer. Formuleringerne sigter derfor mod den bedst mulige informationsformidling ved hjælp af psykologisk terminologi. Principperne kan dermed ikke umiddelbart fortolkes ud fra andre faggruppers terminologi og forståelsesrammer, fx som juridiske lovparagrafer.

De fagetiske principper regulerer psykologers faglige virksomhed, der er defineret som "enhver situation, hvor psykologen udøver faglig virksomhed i relation til individ, gruppe eller organisation."

De fagetiske principper gælder også i arbejdsmæssige situationer, hvis indhold ikke umiddelbart kan karakteriseres som psykologfaglig virksomhed, men som udøves af psykologer og bygges på færdigheder opnået gennem psykologuddannelsen.

De nordiske psykologforeninger har ansvar for at skabe betingelser for etisk refleksion og debat blandt medlemmerne bl.a. ved indsats i form af undervisning og rådgivning, og foreningerne forventer af deres medlemmer, at de løbende udvikler deres bevidsthed om etiske spørgsmål. Principperne er således bindende for alle medlemmer af de nordiske psykologforeninger under udøvelse af enhver form for psykologfaglig virksomhed. De nordiske psykologforeninger har korrigerende og disciplinære procedurer med henblik på at undersøge og tage stilling til klager over medlemmer.

I. Indledning

Psykologer arbejder med udgangspunkt i faglig viden, der er baseret på forskning og underbygget erfaring. Psykologien og psykologprofessionen befinder sig i en kontinuerlig udviklingsproces med en stadig tilgang af nye og mere komplekse metoder og viden. Dette sker i et samfund, som er i forandring, og hvor der stadig opstår nye problemstillinger. Det er derfor vigtigt, at psykologer udviser påpasse-

lighed med hensyn til egne begrænsninger og er opmærksomme på kollegers og andres faglige viden og kvalifikationer.

Psykologer fungerer med deres faglighed i mange roller og mange professionelle relationer inden for et vidt spektrum af arbejdsformer. Psykologer har forudsætninger for at bidrage til at skabe betydningsfulde forandringer i forholdene for det enkelte individ, for grupper og organisationer. Psykologers arbejdsopgaver indebærer ofte mulighed for dybtgående påvirkning af andre mennesker. Sådanne arbejdsbetingelser stiller store krav til psykologers etiske bevidsthed og er grunden til, at psykologer har valgt at formulere fagetiske principper.

Mange af psykologernes erhvervsmæssige relationer og arbejdsopgaver er imidlertid af en sådan art, at det ikke er muligt at regulere dem ved hjælp af formaliserede regler. Det afgørende bliver derfor den enkelte psykologs etiske bevidsthed, ansvarsfølelse og faglige kvalifikationer.

Det er afgørende, at der til stadighed foregår en diskussion om og udvikling af fagetiske principper. Principperne afspejler imidlertid også grundlæggende menneskelige og mellemmenneskelige forhold og har derfor en stabilitet, som ikke alt for let kan påvirkes.

II. Etiske principper

I det følgende refererer udtrykket "klient" til enhver person, gruppe af personer eller organisation, som psykologen har et arbejdsmæssigt forhold til. I visse situationer kan klientbegrebet udvides til at gælde personer, som er sekundært berørt, fx en primærklients

familie, en klientgruppes organisatoriske omgivelser eller en organisations kunder eller interessenter.

II.1 Respekt for personens rettigheder og værdighed

Psykologen viser respekt for ethvert menneskes rettigheder, værdighed og integritet og arbejder for at fremme udviklingen heraf. Han respekterer individets ret til privatliv, fortrolighed, selvbestemmelse og autonomi – i overensstemmelse med sine øvrige arbejdsmæssige forpligtelser og i henhold til gældende lovgivning.

Respekt

Psykologen viser respekt for menneskets grundlæggende rettigheder, værdighed og integritet og tilstræber at undgå, at hans faglige viden anvendes på en måde, som krænker, udnytter eller undertrykker mennesker.

Psykologen er opmærksom på og respekterer den viden, indsigt, erfaring og ekspertise, som klienter, relevant tredje part og almenheden har, og respekterer kollegers og andre faggruppers særlige kvalifikationer, forpligtelser og ansvar.

Psykologen er opmærksom på individuelle, rollemæssige og kulturelle uligheder baseret på funktionsniveau, køn, seksuel orientering, etnisk og national oprindelse og tilknytning, alder, religion, sprog og socioøkonomisk status og på de begrænsninger, der ligger i egne kulturelle, klasse-mæssige og køns-mæssige forudsætninger.

Fortrolighed og tavshedspligt

Psykologen respekterer den enkeltes ret til fortrolighed ved at iagttage tavshed om det, som han erfarer om klienter og andre under udøvelsen af professionen. Der gøres en undtagelse fra

tavshedspligten, dersom der foreligger åbenbar fare for klienten eller andre.

Psykologen kan også i henhold til lovgivningen være forpligtet til at videregive oplysninger og underretter derfor klienten om de begrænsninger i tavshedspligten, der følger af lovgivningen.

Informeret samtykke og valgfrihed

Psykologen gør informeret samtykke mulig ved at informere klienten om planlagte initiativer, og han drøfter løbende sine handlinger og de sandsynlige følger heraf med klienten, så denne har et grundlag for at vælge, om han vil deltage eller ikke.

Hvis en klient er mindreårig eller undergivet værge/formynder, indhentes informeret samtykke under behørigt hensyn til de berørte personers selvstændighed.

Selvbestemmelse

Psykologen sørger for at sikre maksimal autonomi og selvbestemmelse for klienten, herunder retten til at påbegynde og afslutte den professionelle relation.

I arbejde med børn, personer underlagt lovhjemlet tvang eller i pressede akutte situationer kan, under hensyntagen til gældende lovgivning, frivillighedsprincippet fraviges. Dog skal det pointeres, at en samarbejdsrelation også skal tilstræbes her.

II.2 Kompetence

Psykologen bestræber sig på at udvikle og opretholde højt fagligt kvalifikationsniveau i sit arbejde. Psykologen tilstræber bevidsthed om sine faglige og menneskelige stærke og svage sider, således at han realistisk kan vurdere, med hvilken kompetence han kan påtage sig opgaver. Psykologen påtager sig

kun de opgaver, tilbyder kun de ydelser og bruger kun de metoder, han er kvalificeret til i kraft af uddannelse, træning og erfaring.

Etisk bevidsthed

En forudsætning for en høj faglig kompetence er, at psykologen er opmærksom på de fagetiske principper og integrerer etiske vurderinger i sin professionelle praksis.

Kompetence og kompetenceudvikling

Psykologen arbejder i overensstemmelse med videnskabelige principper og underbygget erfaring og tilstræber en løbende faglig udvikling. Psykologen tilegner sig viden om den videnskabelige og professionelle udvikling inden for sit arbejdsområde.

Begrænsninger i kompetencen

Psykologen arbejder inden for de grænser for sin egen kompetence, der følger af uddannelse, træning, erfaring og personlig styrke og begrænsning, og søger professionel hjælp og støtte i vanskelige situationer.

Metodebegrænsninger

Psykologen er opmærksom på de begrænsninger, der ligger i fagets metoder og fremgangsmåder, og de begrænsninger, som ud fra dette må lægges på de konklusioner, der kan drages.

Begrænsninger i rammebetingelserne

Psykologen er opmærksom på, hvordan samfundsmæssige og arbejdsmæssige betingelser kan fremme eller hæmme hensigtsmæssig brug af hans kompetence og metoder.

II.3 Ansvar

Psykologen er opmærksom på det profes-

nelle og videnskabelige ansvar, han har for sine klienter og den organisation og det samfund, som han lever og arbejder i.

Psykologen undgår at forvoldte skade og er ansvarlig for sine handlinger. Han sikrer sig, så vidt det er muligt, at hans ydelser ikke misbruges.

Ansvar

Psykologen tager selv ansvar for kvaliteten og konsekvenserne af sit arbejde, men er samtidig bevidst om, at han af andre opleves som repræsentant for sin stand.

Undgåelse af misbrug/skade

Psykologen tilstræber at undgå, at psykologfaglig viden eller praksis bliver misbrugt, og tager ansvar for, at en skade, som er uundgåelig, og som kan forudses, bliver så lille som muligt.

Psykologen deltager ikke i aktiviteter, som sigter mod, at man med fysiske eller psykiske tvangsmidler (indoktrinering, "hjernevask", tortur) eller med trussel om sådanne tvangsmidler:

- Tvinger mennesker til at give oplysninger eller indrømmelser/tilståelser.
- Presser mennesker til at afsløre, fornægte eller ændre eget eller andres livssyn, politiske, religiøse eller etiske overbevisninger.

Psykologen forsøger aktivt at hindre, at psykologfaglig viden bliver anvendt i sådanne aktiviteter.

Håndtering af etiske dilemmaer

Psykologen erkender, at fagetiske dilemmaer forekommer, og at det er psykologens ansvar at gøre sig sådanne dilemmaer klart og rådføre sig med kolleger og/eller den nationale psykologforening og at informere andre rele-

vante personer om de krav, som de etiske principper stiller.

Kontinuitet i ydelser

Hvis psykologen har påtaget sig det professionelle ansvar for en opgave og påbegyndt denne, indgår han så vidt muligt en tilfredsstillende aftale med klienten om opgavens afslutning eller henviser videre til en anden kompetent person, før han afgiver sit ansvar. Psykologen erkender det ansvar, han har for relationen til en klient, efter at den professionelle opgave formelt er afsluttet.

Udvidet ansvar

Psykologen tager ansvar for den videnskabelige og professionelle virksomhed, herunder den etiske standard, over for sine ansatte, assistenter, vejledningskandidater og studerende. En psykolog, som underviser i psykologiske arbejdsmetoder, har ansvaret for, at også metodens styrker og svagheder samt mulige etiske implikationer bliver synliggjort i undervisningen.

II.4 Integritet

Psykologen tilstræber at fremme sin personlige faglige integritet inden for forskning, undervisning og anvendt psykologi. Dette indebærer, at psykologen optræder ærligt, upartisk og respektfuldt over for relevante involverede parter. Han forsøger at synliggøre og klargøre sin egen rolle i de forskellige sammenhænge, han arbejder i.

Redelighed og tydelighed

Psykologen giver adækvate oplysninger om sine kvalifikationer, uddannelse, erfaring, kompetence og faglige tilknytning og benytter udelukkende de erhvervsbetegnelse, som uddannelse, autorisation og stilling giver ret til.

Når psykologen udtaler sig i egenskab af psykolog, tilstræbes saglighed og nøjagtighed. Psykologen informerer om psykologisk professionsudøvelse på en sådan måde, at misforståelse undgås, og at fag eller erhverv ikke skades.

Psykologen informerer på forhånd om de økonomiske vilkår og vurderer de følger, det kan få for den professionelle relation, hvis han modtager gaver eller andre ydelser fra klienten.

Rollekonflikter og udnyttelse

Psykologen tilstræber at være bevidst om sine egne behov, holdninger og vurderinger og om sin rolle i relationen. Han misbruger ikke sin magt og stilling til at udnytte klientens afhængighed og tillid.

Psykologen undgår ikke-faglige relationer til en klient, som kan reducere den professionelle distance og føre til interessekonflikter eller udnyttelse.

Psykologen er opmærksom på, hvordan intimitet og seksualitet direkte og indirekte kan påvirke relationen mellem psykolog og klient. Psykologen undgår private og seksuelle relationer til sine klienter. Der må ikke forekomme seksuelle forhold mellem psykolog og klient.

III. Brug af principperne

III.1 Etisk vejledning til psykologen

Principperne er ment som en støtte til psykologen i dennes daglige arbejde, tænkning og planlægning og i løsningen af etiske problemstillinger. Det er vigtigt at være opmærksom på følgende momenter:

- Psykologens ansvar må ses i sammenhæng med den professionelle

le relations karakter og opgavens art.

- Uligheden i faglig indsigt og magt vil altid påvirke psykologens professionelle relation til klienter og kolleger. Jo større uligheden er, desto større er psykologens ansvar.
- Betydningen af centrale begreber i principperne må udvikles i en løbende diskussion i det faglige miljø.

III.1.1 Den etiske refleksion

Ved enhver beslutning om at påtage sig eller afvise en opgave reflekterer psykologen over dens mulige etiske dimensioner. På den måde skabes og nuanceres den nødvendige bevidsthed om etiske spørgsmål.

Den etiske refleksion er en proces, som foregår kontinuert. Fortløbende etiske refleksioner gør det muligt at identificere etiske dilemmaer.

III.1.2 Etiske dilemmaer

Psykologen må erkende, at der altid vil være en stærk indbyrdes afhængighed mellem de fire grundlæggende principper, og at de i givne situationer kan komme i indbyrdes konflikt. Et sådant etisk dilemma kræver refleksion og ofte dialog med klienter og kolleger, hvor de etiske principper vejes op mod hinanden. Selv om der findes sådanne konflikter, kan det alligevel være nødvendigt at træffe beslutninger og handle på grundlag af disse. I en konkret sag vil det kunne indebære, at nogle principper må prioriteres frem for andre.

III.1.3 Den etiske beslutningsproces

Etiske spørgsmål kan hurtigt identificeres, når der findes tydelige retningslinjer og standarder. Når der er konflikt mellem principperne (et etisk dilemma), kan vurderingerne være mere tidskrævende og komplicerede. Følgende trin er vigtige i en etisk beslutningsproces:

- Identificering af etisk relevante temaer og problemstillinger.
- Udvikling af alternative fremgangsmåder.
- Vurdering af kortsigtede og langsigtede fordele og ulemper ved hver af fremgangsmåderne i forhold til alle, som er involveret eller kan blive berørt.
- Valg af fremgangsmåde efter grundig vurdering ud fra værdier, principper og retningslinjer.
- Handling – med forpligtelse til at tage ansvar for konsekvenserne af handlingen.
- Evaluering af resultatet af fremgangsmåden.
- Psykologen retter eventuelle negative konsekvenser eller genoptager beslutningsprocessen, hvis det viser sig, at det etiske spørgsmål ikke er løst.

Psykologer, som er i gang med komplicerede vurderinger, rådfører sig med kolleger eller rådgivende organer. Beslutninger om handling ligger hos den enkelte psykolog, men det at søge hjælp er i sig selv udtryk for en etisk bevidsthed.

En psykolog, som bliver bekendt med, at en kollega har problemer med at håndtere et fagetisk spørgsmål, tilbyder sin hjælp og støtte i den etiske refleksion og beslutningsproces.

III.2 Information til offentligheden

Informationsmateriale til offentligheden om psykologiske ydelser bør indeholde oplysninger om psykologers etiske forpligtelser, herunder eventuelle retningslinjer for det aktuelle område. Ligeledes kan der udarbejdes en generel information til offentligheden om de overordnede etiske principper, som skal sikre professionens faglige etik. Psykologer giver adækvat oplysning til opdragsgiveren og/eller berørte personer om de etiske principper og de retningslinjer, som gælder for deres arbejde, samt oplysning om klagemuligheder med de forskellige klageinstansers regelgrundlag og adgang til sanktioner.

III.3 Grundlag for behandling af klager over psykologer

Principperne er et grundlag for at tage stilling til klager over psykologer. I vurderingen må der tages hensyn til de etiske dilemmaer, som kan være opstået, og de prioriteringer, psykologen har måttet foretage under den etiske beslutningsproces (se pkt. III.1.3). En psykolog, som bliver bekendt med, at en kollega i alvorlig grad fraviger de fagetiske principper, har pligt til gøre den nationale psykologforening opmærksom på dette.

Normalvedtægter for kredse i Dansk Psykolog Forening

Navn og afgrænsning

§ 1. Kredsens navn er "xx-kredsen af Dansk Psykolog Forening".

Stk. 2. Kredsen er oprettet i medfør af love for Dansk Psykolog Forening, § 16.

Stk. 3. En kreds omfatter normalt et amt.

Stk. 4. Hvor særlige forhold gør sig gældende, kan en kreds efter beslutning i Dansk Psykolog Forenings bestyrelse omfatte andre geografisk bestemte områder.

Formål

§ 2. Kredsens formål er at virke for Dansk Psykolog Forenings formål, herunder især:

- a. At samle psykologer i xx-kredsen til fremme af udviklingen af psykologfunktionen i kredsen samt til oprettelse af nye stillinger.
- b. At fremme samarbejdet mellem psykologer i forskellige arbejdsfunktioner i kredsen.
- c. At fremme samarbejdet mellem kredsens medlemmer og Dansk Psykolog Forenings bestyrelse, herunder være dens regionale høringsorgan

i almene foreningsspørgsmål.

- d. At samle viden om arbejdsvilkår og løn- og ansættelsesvilkår i kredsen med henblik på Dansk Psykolog Forenings forhandlinger om disse forhold.
- e. At fremme Dansk Psykolog Forenings indflydelse på planlægningen af psykologfunktionen i kredsen.

Stk. 2. I kompletterende vedtægter fastsættes eventuelle yderligere formål.

Arbejdsmåder

§ 3. Til opfyldelse af kredsens formål skal der:

- a. Afholdes medlemsmøder i kredsen.
- b. Iværksættes undersøgelser og informationsindsamling, når det for et aktuelt eller kommende foreningsspørgsmål er nødvendigt, herunder efteruddannelsesbehov.
- c. Afholdes møder med andre kredse om spørgsmål, der angår disses arbejdsområder.
- d. Formidles oplysninger til medlemmer i kredsen og andre kredse om aktuelle opgaver.

Medlemmer af kredsen

§ 4. Alle kandidatmedlemmer af Dansk Psykolog Forening, der opfylder kriterierne for kredsens afgrænsning, jf. § 1, stk. 3 og 4, er automatisk registreret som medlem af kredsen.

Stk. 2. Et medlem af Dansk Psykolog Forening kan kun være medlem af én kreds.

Stk. 3. Medlemmer af Dansk Psykolog Forening, der er bosat i en kreds og ansat i en anden, jf. afgrænsningen i § 1, stk. 3 og 4, er medlem af arbejdspladskredsen.

Kompletterende vedtægter

§ 5. Kredsen kan optage kompletterende vedtægter efter beslutning på kredsårs mødet med $\frac{2}{3}$ flertal og efter Dansk Psykolog Forenings bestyrelses godkendelse.

Stk. 2. Eventuelle kompletterende vedtægter skal i øvrigt være i overensstemmelse med nærværende normalvedtægter og Dansk Psykolog Forenings love.

Stk. 3. Bestyrelsens afgørelse om optagelse af kompletterende vedtægter kan indbringes for Dansk Psykolog Forenings ordinære generalforsamling. En omstødelse af bestyrelsens afgørelse kræver $\frac{2}{3}$ flertal.

Kredsens årsmøde

§ 6. Kredsen afholder mindst ét årligt medlemsmøde for alle medlemmerne i kredsen.

Stk. 2. Varsling, indkaldelse og fastsættelse samt meddelelse af dagsorden følger i øvrigt reglerne for afholdelse af Dansk Psykolog Forenings ordinære generalforsamling, jf. Dansk Psykolog Forenings love, § 6.

Stk. 3. Kredsårs mødets dagsorden skal indeholde følgende punkter:

- a. Valg af dirigent.
- b. Fastsættelse af forretningsorden.
- c. Beretning om kredsens virksomhed.
- d. Godkendelse af regnskabet.
- e. Fastlæggelse af forslag til driftsbudget.
- f. Valg af kredsstyrelse.
- g. Eventuelt.

Endvidere anbefales at optage følgende punkter:

- I. Indsamling og diskussion af forslag til punkter på Dansk Psykolog Forenings kommende generalforsamling.
- II. Indsamling og diskussion af forslag til kandidater til Dansk Psykolog Forenings bestyrelse og nævn.

Stk. 4. Kredsårs mødets beslutninger skal være i overensstemmelse med kredsens vedtægter og Dansk Psykolog Forenings love.

Stk. 5. Beslutninger træffes efter samme regler som for Dansk Psykolog Forenings ordinære generalforsamling, jf. Dansk Psykolog Forenings love, § 6, stk. 8.

Kredsens styrelse

§ 7. I medfør af Dansk Psykolog Forenings love, § 16, stk. 3, vælges kredsens styrelse på årsmødet. Styrelsen konstituerer sig med formand, næstformand og kasserer. Valg sker for et år ad gangen. Genvalg kan finde sted.

Stk. 2. Kredsstyrelsen forestår kredsens arbejde, specielt samarbejdet mellem sektionerne og tilidsmandsinstitutionen.

Stk. 3. Kredsstyrelsen varetager det løbende samarbejde mellem kredsen og Dansk Psykolog Forenings bestyrelse.

Stk. 4. Kredsstyrelsens myndighedsområde bestemmes i øvrigt nærmere i kompletterende vedtægter.

Stk. 5. Kredsstyrelsen afholder møde efter behov.

Samarbejdet med Dansk Psykolog Forenings bestyrelse

§ 8. Dansk Psykolog Forenings bestyrelse skal henlægge almene spørgsmål til debat i kredsene, som ikke i foreningens love er henlagt til sagsbehandling i andre foreningsorganer.

Stk. 2. I særlige spørgsmål, som angår en eller flere kredse direkte, skal disse høres af bestyrelsen, inden sagsbehandlingen afsluttes.

Stk. 3. Ved sådanne høringer skal normalt gives en frist på mindst 6 uger.

Stk. 4. I særlige tilfælde kan denne frist afkortes til en uge.

Stk. 5. Kredsstyrelsen skal efter anmodning fra Dansk Psykolog Forenings bestyrelse foranstalte høringer, debatter eller medlemsmøder om særlige spørgsmål.

Stk. 6. Kredsstyrelsen kan anmode Dansk Psykolog Forenings bestyrelse om at behandle spørgsmål af særlig betydning for kredsen.

Stk. 7. Dansk Psykolog Forenings bestyrelse kan ikke afvise at behandle sådanne anmodninger.

Stk. 8. Dansk Psykolog Forenings bestyrelse kan efter nærmere beslutning henlægge særlige spørgsmål til sagsbehandling i kredsen.

Opløsning

§ 9. Opløsning af en kreds kan ikke finde sted uden ændring af Dansk Psykolog Forenings love.

Normalvedtægter for sektioner i Dansk Psykolog Forening

Navn og afgrænsning

§ 1. Sektionens navn er "xx-sektionen af Dansk Psykolog Forening".

Stk. 2. Sektionen er oprettet i medfør af love for Dansk Psykolog Forening, § 15.

Stk. 3. I kompletterende vedtægter bestemmes nærmere kriterier for sektionens faglige afgrænsning.

Stk. 4. Sektionen er landsdækkende.

Formål

§ 2. Sektionens formål er inden for sit faglige område at virke for Dansk Psykolog Forenings formål, herunder især:

- a. At samle psykologer til fremme af de faglige og fagpolitiske spørgsmål, der er særlige for denne medlemsgruppe.
- b. At være støtte for medlemmernes faglige udvikling.
- c. At fremme samarbejdet mellem psykologer i sektionen og medlemmer af andre sektioner.
- d. At fremme medlemmernes samarbejde med Dansk Psykolog Forenings bestyrelse

og udvalg, herunder at være foreningens landsdækkende kontakt- og høringsorgan i faglige og fagpolitiske spørgsmål af særlig betydning for sektionen.

- e. At samle viden om arbejdsvilkår og løn- og ansættelsesvilkår blandt sektionens medlemmer med henblik på Dansk Psykolog Forenings forhandlinger om disse forhold.
- f. At være sagsbehandlende for de sager, som bestyrelsen henlægger til sektionen.
- g. At fremme foreningens indflydelse på planlægning inden for sektionsmedlemmernes arbejdsområde og faglige interesseområde.
- h. At fremme ovenstående på kredsbasis.

Stk. 2. I kompletterende vedtægter bestemmes eventuelle yderligere formål.

Arbejds måde

§ 3. Til opfyldelse af sektionens formål skal der:

- a. Afholdes medlemsmøder i sektionen.
- b. Iværksættes undersøgelser og informationsindsamling,

- når det for et aktuelt eller kommende foreningsspørgsmål er nødvendigt, herunder efteruddannelsesbehov.
- c. Afholdes møder med andre sektioner om spørgsmål, der angår disses arbejdsområder.
  - d. Formidles oplysninger til medlemmer i sektionen og andre sektioner om de aktuelle opgaver.
  - e. Iværksættes og afholdes kurser.

Medlemmer af sektionen

§ 4. Alle kandidatmedlemmer af Dansk Psykolog Forening, som opfylder kriterierne for sektionens faglige afgrænsning, jf. § 1, stk. 3, har ret til medlemskab af sektionen.

Stk. 2. Tilmelding til sektioner med anden faglig afgrænsning end angivet af ansættelsesforhold sker skriftligt til Dansk Psykolog Forenings sekretariat, der, inden tilmelding accepteres, hører sektionen.

Stk. 3. Arbejdsløse medlemmer af Dansk Psykolog Forening med interesse for sektionens arbejde kan efter skriftlig anmodning til sektionsstyrelsen optages i sektionen.

Stk. 4. Man kan ikke samtidig være stemmebærende medlem af flere sektioner.

Kompletterende vedtægter

§ 5. Sektionen kan optage kompletterende vedtægter efter beslutning på sektionsgeneralforsamlingen med $\frac{2}{3}$ flertal og efter Dansk Psykolog Forenings bestyrelses godkendelse.

Stk. 2. Eventuelle kompletterende vedtægter skal i øvrigt være i overensstemmelse med nærværende normalvedtægter og Dansk Psykolog Forenings love.

Stk. 3. Bestyrelsens afgørelse om optagelse af kompletterende vedtægter kan indbringes for Dansk Psykolog Forenings ordinære generalforsamling. En omstødelse af bestyrelsens afgørelse kræver $\frac{2}{3}$ flertal.

Sektionsgeneralforsamling

§ 6. Sektionen holder en årlig generalforsamling i perioden september-november og inden udgangen af november måned.

Stk. 2. Varsling, indkaldelse og fastsættelse samt udsendelse af dagsorden følger i øvrigt reglerne for afholdelse af Dansk Psykolog Forenings ordinære generalforsamling, jf. Dansk Psykolog Forenings love, § 6.

Stk. 3. Sektionsgeneralforsamlingens dagsorden indeholder:

- a. Valg af dirigent.
- b. Fastsættelse af forretningsorden.
- c. Beretning om sektionens

- virksomhed.
- d. Aflæggelse af regnskab.
  - e. Fastlæggelse af forslag til driftsbudget.
  - f. Valg af sektionsstyrelse og regionskontaktpersoner.
  - g. Eventuelt.

Endvidere anbefales, at dagsordenen indeholder punkterne:

I. Indsamling og diskussion af forslag til punkter på Dansk Psykolog Forenings kommende generalforsamling.

II. Indsamling og diskussion af forslag til kandidater til Dansk Psykolog Forenings bestyrelse og nævn.

Stk. 4. Sektionsgeneralforsamlingsbeslutninger skal være i overensstemmelse med sektionens vedtægter og Dansk Psykolog Forenings love.

Stk. 5. Beslutninger træffes efter samme regler som for Dansk Psykolog Forenings ordinære generalforsamling, jf. Dansk Psykolog Forenings love, § 6, stk. 8.

Sektionsstyrelse

§ 7. Sektionens landsdækkende arbejde forestås af en sektionsstyrelse, som konstituerer sig med formand, næstformand og kasserer.

Stk. 2. Sektionsstyrelsen varetager det løbende samarbejde mellem sektionen og Dansk Psykolog Forenings bestyrelse.

Stk. 3. Sektionsstyrelsens myndighedsområde bestemmes i øvrigt nærmere i kompletterende vedtægter.

Stk. 4. Sektionsstyrelsen tilstræbes bredt sammensat med hensyn til arbejdsfelt, anciennitet og geografisk placering.

Stk. 5. Sektionsstyrelsens medlemmer vælges for et til to år ad gangen. Valgperioden bestemmes i sektionens supplerende vedtægter. Genvalg kan finde sted efter sektionsgeneralforsamlingens nærmere bestemmelse.

Stk. 6. Regler for valg og opstillinger af kandidater bestemmes nærmere i kompletterende vedtægter.

Stk. 7. Sektionsstyrelsen afholder møder efter behov.

Regionskontaktpersoner

§ 8. Sektionens regionale arbejde forestås af en regionskontaktperson.

Stk. 2. Regionskontaktpersonens opgave er koordinering og strukturering af sektionens arbejde i kredsen samt varetagelse af kontakten til kredsstyrelsen.

Stk. 3. Regionskontaktpersonerne vælges for et år ad gangen. Genvalg kan finde sted.

Stk. 4. Regler for valg og opstilling af kandidater til regionskon-

taktpersoner bestemmes nærmere i kompletterende vedtægter.

Samarbejdet med Dansk Psykolog Forenings bestyrelse

§ 9. Dansk Psykolog Forenings bestyrelse skal, inden beslutninger træffes af særlig betydning for sektionens medlemmer, høre sektionstyrelsen.

Stk. 2. Ved en sådan høring skal normalt gives en frist på mindst 6 uger.

Stk. 3. I særlige tilfælde kan denne frist afkortes til en uge.

Stk. 4. Sektionsstyrelsen skal efter anmodning fra Dansk Psykolog Forenings bestyrelse foranstalte gennemført høringer, debatter eller medlemsmøder om særlige spørgsmål.

Stk. 5. Sektionsstyrelsen kan anmode Dansk Psykolog Forenings bestyrelse om at behandle spørgsmål af særlig betydning for sektionen.

Stk. 6. Dansk Psykolog Forenings bestyrelse kan ikke afvise at behandle sådanne anmodninger fra sektionerne.

Stk. 7. Dansk Psykolog Forenings bestyrelse kan efter nærmere beslutning henlægge særlige spørgsmål til sagsbehandling i en sektion.

Opløsning

§ 10. Opløsning af sektionen sker i medfør af Dansk Psykolog Forenings love, § 30.

Normalvedtægter for faglige selskaber i Dansk Psykolog Forening

Navn og afgrænsning

§ 1. Selskabets navn er "xx selskab af Dansk Psykolog Forening."

Stk. 2. Selskabet er oprettet i medfør af love for Dansk Psykolog Forening, § 17.

Stk. 3. I kompletterende vedtægter bestemmes nærmere kriterier for selskabets faglige afgrænsning.

Stk. 4. Selskabet er landsdækkende.

Formål

§ 2. Selskabets formål er inden for sit faglige område at virke for Dansk Psykolog Forenings formål, herunder især:

- a. At samle psykologer til fremme af den psykologfaglige udvikling inden for selskabets område.
- b. At opsamle og udvikle viden og erfaring på området til brug ved faglig profilering og kvalificering af medlemmerne.
- c. At initiere forskning og metodeudvikling inden for selskabets område.
- d. At bidrage til udvikling af specialistuddannelser, kurser

eller anden videreuddannelse afhængig af selskabets størrelse.

- e. At være støtte for medlemmernes faglige udvikling.
- f. At fremme samarbejdet mellem psykologer i selskabet og medlemmer af andre selskaber.
- g. At fremme samarbejdet mellem selskabets medlemmer og Dansk Psykolog Forenings bestyrelse og udvalg, herunder at være foreningens landsdækkende kontakt- og høringsorgan i psykologfaglige spørgsmål inden for selskabets område.
- h. At repræsentere foreningen i eksterne organer (efter udpegning).
- i. At bidrage til at repræsentere faglig viden og synspunkter i offentligheden i samarbejde med Dansk Psykolog Forening, herunder besvare journalistiske henvendelser mv. inden for selskabets område, som henvises til selskabet af foreningen.
- j. At være sagsbehandlende i de sager, som bestyrelsen henlægger til selskabet inden for selskabets område.

Stk. 2. I kompletterende vedtægter bestemmes eventuelle yderligere formål.

Arbejds måde

- § 3. Til opfyldelse af selskabets formål skal der:
- Afholdes medlemsmøder i selskabet.
  - Iværksættes undersøgelser og informationsindsamling, når det for et aktuelt eller kommende foreningsspørgsmål er nødvendigt, herunder efteruddannelsesbehov.
  - Afholdes møder med andre selskaber om spørgsmål, der angår disses arbejdsområder.
  - Formidles oplysninger til medlemmer i selskabet og andre selskaber om de aktuelle opgaver.
  - Iværksættes og afholdes kurser.

Medlemmer af selskabet

- § 4. Alle medlemmer af Dansk Psykolog Forening, som opfylder kriterierne for selskabets faglige afgrænsning, jf. § 1, stk. 3, har ret til medlemskab af selskabet.

Stk. 2. Man kan samtidig være stemmebærende medlem af flere selskaber.

Stk. 3. Det påhviler de faglige selskaber at opkræve særskilt kontingent fra selskabets medlemmer. Kontingentopkrævnin-gen dokumenterer antallet af medlemmer over for Dansk Psykolog Forening og danner grundlag for udbetaling af tilskud.

Stk. 4. Andre faggrupper kan kun have associeret medlemskab af et fagligt selskab. Tilsluttede medlemmer danner ikke grundlag for tilskud fra Dansk Psykolog Forening og kan ikke deltage i selskabsgeneralforsamlinger.

Kompletterende vedtægter

- § 5. Selskabet kan optage kompletterende vedtægter efter beslutning på selskabets generalforsamling med $2/3$ flertal og efter Dansk Psykolog Forenings bestyrelses godkendelse.

Stk. 2. Eventuelle kompletterende vedtægter skal i øvrigt være i overensstemmelse med nærværende normalvedtægter og Dansk Psykolog Forenings love.

Stk. 3. Bestyrelsens afgørelse om optagelse af kompletterende vedtægter kan indbringes for Dansk Psykolog Forenings ordinære generalforsamling. En omstødelse af bestyrelsens afgørelse kræver $2/3$ flertal.

Selskabsgeneralforsamling

- § 6. Selskabet holder en årlig generalforsamling i perioden september-november og inden udgangen af november måned.

Stk. 2. Varsling, indkaldelse og fastsættelse samt udsendelse af dagsorden følger i øvrigt reglerne for afholdelse af Dansk Psykolog Forenings ordinære generalfor-

samling, jf. Dansk Psykolog Forenings love, § 6.

Stk. 3. Selskabsgeneralforsamlingens dagsorden indeholder:

- a. Valg af dirigent.
- b. Fastsættelse af forretningsorden.
- c. Beretning om selskabets virksomhed.
- d. Aflæggelse af regnskab.
- e. Fastlæggelse af forslag til driftsbudget.
- f. Valg af selskabsstyrelse.
- g. Eventuelt.

Endvidere anbefales det, at dagsordenen indeholder punkterne:

I. Indsamling og diskussion af forslag til punkter på Dansk Psykolog Forenings kommende generalforsamling.

II. Indsamling og diskussion af forslag til kandidater til Dansk Psykolog Forenings bestyrelse og nævn.

Stk. 4. Selskabsgeneralforsamlingsbeslutninger skal være i overensstemmelse med selskabets vedtægter og Dansk Psykolog Forenings love.

Stk. 5. Beslutninger træffes efter samme regler som for Dansk Psykolog Forenings ordinære generalforsamling, jf. Dansk Psykolog Forenings love, § 6, stk. 8.

Selskabsstyrelse

§ 7. Selskabets landsdækkende arbejde forestås af en selskabsstyrelse,

som konstituerer sig med formand, næstformand og kasserer.

Stk. 2. Selskabsstyrelsen varetager det løbende samarbejde mellem selskabet og Dansk Psykolog Forenings bestyrelse.

Stk. 3. Selskabsstyrelsens myndighedsområde bestemmes i øvrigt nærmere i kompletterende vedtægter.

Stk. 4. Selskabsstyrelsen tilstræbes bredt sammensat med hensyn til arbejdsfelt, anciennitet og geografisk placering.

Stk. 5. Selskabsstyrelsens medlemmer vælges for et til to år ad gangen. Valgperioden bestemmes i selskabets supplerende vedtægter. Genvalg kan finde sted efter selskabsgeneralforsamlingens nærmere bestemmelse.

Stk. 6. Regler for valg og opstillinger af kandidater bestemmes nærmere i kompletterende vedtægter.

Stk. 7. Selskabsstyrelsen afholder møder efter behov.

Samarbejdet med Dansk Psykolog Forenings bestyrelse

§ 8. Dansk Psykolog Forenings bestyrelse skal, inden beslutninger træffes af særlig betydning for selskabets medlemmer, høre selskabsstyrelsen.

Stk. 2. Ved en sådan høring skal normalt gives en frist på mindst 6 uger.

Stk. 3. I særlige tilfælde kan denne frist afkortes til en uge.

Stk. 4. Selskabsstyrelsen skal efter anmodning fra Dansk Psykolog Forenings bestyrelse foranstalte gennemført høringer, debatter eller medlemsmøder om særlige spørgsmål.

Stk. 5. Selskabsstyrelsen kan anmode Dansk Psykolog Forenings bestyrelse om at behandle spørgsmål af særlig betydning for selskabet.

Stk. 6. Dansk Psykolog Forenings bestyrelse kan ikke afvise at behandle sådanne anmodninger fra selskaberne.

Stk. 7. Dansk Psykolog Forenings bestyrelse kan efter nærmere beslutning henlægge særlige spørgsmål til sagsbehandling i et selskab.

Opløsning

§ 9. Opløsning af selskabet sker i medfør af Dansk Psykolog Forenings love, § 30.

Normalvedtægter for arbejdspladsklubber i Dansk Psykolog Forening

Navn og afgrænsning

§ 1. Klubbens navn er "Klubben af psykologer ved XX" (arbejdspladsen, afdelingen ved arbejdspladsen, særskilte arbejdspladser med fælles tillidsrepræsentant).

Stk. 2. Klubben er oprettet i medfør af beslutning i Dansk Psykolog Forenings bestyrelse af 12. oktober 1981. Vedtægterne godkendes af bestyrelsen.

Stk. 3. Klubben omfatter alle medlemmer af Dansk Psykolog Forening, som foreningen har forhandlingsret for, og som er ansat ved den i stk. 1 nævnte arbejdsplads/afdeling.

Formål

§ 2. Klubbens formål er, inden for den i § 1, stk. 1 nævnte arbejdsplads, at virke for Dansk Psykolog Forenings formål, herunder især:

- At støtte tillidsrepræsentanters virke, jf. tillidsrepræsentantaftalerne på de kommunale områder og statens område.
- At bidrage til den tilsvarende faglige kreds' og sektioners arbejde med informations-

indsamling og -spredning blandt foreningens medlemmer (jf. kreds- og sektionstvedtægternes § 2).

- At fremme foreningens indflydelse på planlægningen af psykologfunktionerne på arbejdspladsen.
- At fremme samarbejdet mellem psykologer og andre faggrupper på arbejdspladsen.

Stk. 2. I kompletterende vedtægter bestemmes eventuelle yderligere formål.

Arbejds måde

§ 3. Til opfyldelse af klubbens formål skal der:

- Afholdes medlemsmøder i klubben.
- Iværksættes undersøgelser og informationsindsamling, når det for et aktuelt eller kommende foreningsspørgsmål er nødvendigt, herunder efteruddannelsesbehov.

Medlemmer af klubben

§ 4. Alle kandidatmedlemmer (jf. § 1) af Dansk Psykolog Forening er medlemmer af klubben.

Stk. 2. Kandidatmedlemmer i overordnede stillinger har dog ikke stemmeret ved valg af tillidsrepræsentant/klubformand (tillidsrepræsentanten er formand for klubben) eller i spørgsmål, der angår konflikter mellem over- og underordnede psykologer på arbejdspladsen.

Kompletterende vedtægter

§ 5. Klubben kan optage kompletterende vedtægter, efter beslutning på klubgeneralforsamlingen med $2/3$ flertal og efter Dansk Psykolog Forenings bestyrelses godkendelse.

Stk. 2. Eventuelle kompletterende vedtægter skal i øvrigt være i overensstemmelse med nærværende normalvedtægter og Dansk Psykolog Forenings love.

Stk. 3. Bestyrelsens afgørelse om optagelse af kompletterende vedtægter kan indbringes for Dansk Psykolog Forenings ordinære generalforsamling. En omstødelse af bestyrelsens afgørelse kræver $2/3$ flertal.

Klubgeneralforsamling

§ 6. Klubben holder en årlig generalforsamling i perioden september/november og inden udgangen af november måned.

Stk. 2. Varsling, indkaldelse og fastsættelse samt udsendelse af dagsorden følger reglerne for

afholdelse af Dansk Psykolog Forenings kommende generalforsamling.

Stk. 3. Klubgeneralforsamlingens dagsorden indeholder:

- a. Valg af dirigent.
- b. Fastsættelse af forretningsorden.
- c. Beretning om klubbens virksomhed.
- d. Valg af klubbestyrelse.
- e. Eventuelt.

Endvidere anbefales, at dagsordenen indeholder punkterne:

I. Indsamling og diskussion af forslag til punkter på Dansk Psykolog Forenings kommende generalforsamling.

II. Indsamling og diskussion af forslag til kandidater til Dansk Psykolog Forenings bestyrelse og nævn.

Stk. 4. Klubgeneralforsamlingsbeslutninger skal være i overensstemmelse med klubbens vedtægter og Dansk Psykolog Forenings love.

Stk. 5. Beslutninger træffes efter samme regler som for Dansk Psykolog Forenings ordinære generalforsamling, jf. Dansk Psykolog Forenings love, § 6, stk. 8.

Klubbestyrelse

§ 7. Hvor klubben omfatter flere end 5 medlemmer, vælges en klubbestyrelse på mindst 3 medlemmer.

Stk. 2. Klubbestyrelsen varetager

det løbende samarbejde mellem klubben og Dansk Psykolog Forenings bestyrelse.

Stk. 3. Klubbestyrelsens myndighedsområde bestemmes i øvrigt nærmere i kompletterende vedtægter.

Stk. 4. Hvor arbejdspladsens psykologer har valgt en tillidsrepræsentant blandt psykologerne, er denne født formand for klubben og medlem af klubbestyrelsen.

Stk. 5. I alle andre tilfælde vælges en klubformand på klubgeneralforsamlingen under dennes pkt. d.

Stk. 6. Klubbestyrelsens medlemmer vælges for et år ad gangen. Genvalg kan finde sted efter klubgeneralforsamlingens nærmere bestemmelse. Klubformandens valgperiode følger dog tillidsrepræsentantvalgperioden.

Stk. 7. Regler for valg og opstilling af klubbestyrelse fastsættes i kompletterende vedtægter. Valg og opstilling af klubformand følger reglerne for valg og opstilling af tillidsrepræsentant.

Stk. 8. Klubbestyrelsen afholder møder efter behov.

Samarbejde med Dansk Psykolog Forenings bestyrelse

§ 8. Dansk Psykolog Forenings bestyrelse skal, inden beslutninger

træffes af særlig betydning for klubbens medlemmer, høre klubbestyrelsen.

Stk. 2. Ved en sådan høring skal normalt gives en frist på mindst 6 uger.

Stk. 3. I særlige tilfælde kan denne frist afkortes til en uge.

Stk. 4. Klubbestyrelsen skal efter anmodning fra Dansk Psykolog Forenings bestyrelse foranstalte gennemført høringer, debatter eller medlemsmøder om særlige spørgsmål.

Stk. 5. Klubbestyrelsen kan anmode Dansk Psykolog Forenings bestyrelse om at behandle spørgsmål af særlig betydning for klubben.

Stk. 6. Dansk Psykolog Forenings bestyrelse kan ikke afvise at behandle sådanne anmodninger fra klubben.

Opløsning

§ 9. Opløsning af klubben kan ske efter $\frac{2}{3}$ flertal af klubbens medlemmer på en klubgeneralforsamling.

Stk. 2. Ved opløsningen fortsætter den valgte tillidsrepræsentant, indtil godkendt nyvalg af tillidsrepræsentant har fundet sted efter de særlige regler for tillidsrepræsentantvalg.

Regler for valg af tillidsrepræsentanter

§ 1. Ved en tillidsrepræsentant (TR) forstås alene en person, der repræsenterer mindst 5 medarbejdere ved en styrelse/institution eller del af denne.

Stk. 2. Hvor særlige omstændigheder taler derfor, kan der efter forhandling med ledelsen og efter forudgående godkendelse i Dansk Psykolog Forenings bestyrelse vælges en TR for en medarbejdergruppe, som er mindre end 5.

§ 2. Valget foranstaltes af TR, ved at medarbejdergruppen indkaldes til som valgforsamling at vælge TR.

Stk. 2. Er der på en arbejdsplads ingen TR, skal initiativ til valg normalt udgå fra medarbejderne.

Stk. 3. Alle ansatte på overenskomstvilkår, tjenestemand- eller tjenestemandslignende vilkår samt ansatte i henhold til AC's taktaftaler, der ikke indtager en chefstilling i forhold til øvrige AC-ansatte, har valgret.

Stk. 4. På arbejdspladser, hvor antallet af ansatte i henhold til AC's taktaftaler udgør et antal af mindst 5, har disse mulighed for at vælge egen TR.

§ 3. Medarbejdergruppen vælger en TR og en stedfortræder, normalt for 2 år. Andre varigheder skal aftales med Dansk Psykolog Forening.

Stk. 2. Genvalg kan finde sted.

Stk. 3. Afgår en TR i valgperioden, foranstaltes nyt valg af TR og stedfortræder, jf. § 2, stk. 2.

Stk. 4. Afgår en TR-stedfortræder i valgperioden, vælges en ny stedfortræder, jf. § 2, stk. 1.

§ 4. Som TR og stedfortræder herfor kan kun vælges ansatte, der:

- a. Er medlemmer af Dansk Psykolog Forening eller i særlige tilfælde anden AC-organisation.
- b. Ikke i forhold til øvrige AC-ansatte på arbejdspladsen indtager en chefstilling.
- c. Har været ansat på den pågældende arbejdsplads i mindst 1/2 år. I særlige tilfælde kan kravet om 1/2 års forudgående ansættelse fraviges.

Stk. 2. En TR kan endvidere kun opnå godkendelse som TR for Dansk Psykolog Forening, såfremt den pågældende har opnået mindst halvdelen af de afgivne stemmer.

Stk. 3. Opnår ingen kandidat halvdelen af stemmerne, foretages valg mellem de 2 kandidater med højst stemmetal.

Stk. 4. Medlemmer af både Dansk Psykolog Forening og Dansk Magisterforening (mag.art. i psykologi) henføres til den adækvate valggruppe efter aftale med henholdsvis Dansk Psykolog Forening og Dansk Magisterforening, således at der vælges enten fælles TR eller en for hver gruppe.

- § 5. Valgmødets dirigent indsender efter valget en udfyldt anmeldelsesblanket, der underskrives af dirigenten og den valgte TR samt af stedfortræderen.
- § 6. Dansk Psykolog Forenings sekretariat drager omsorg for at anmelde gyldigt valgte TR og TR-stedfortrædere over for arbejdspladsernes ledelse.
- § 7. Såfremt et flertal af organiserede blandt den pågældende medarbejdergruppe skriftligt kræver, at TR skal afgå, indkalder Dansk Psykolog Forenings bestyrelse til

et møde blandt de organiserede valgberettigede. Er der på mødet fortsat flertal imod TR, foranstalter Dansk Psykolog Forenings bestyrelse nyt valg af TR.

- § 8. Nærværende valgregler ændres efter beslutning i Dansk Psykolog Forenings bestyrelse.

Bemærkninger

Medarbejdere: Gruppen består af alle, som har valgret, jf. § 2. Her medregnes stipendiater, fondsaf-lønnede mv., som er tilknyttet arbejdspladsen.

Valgforsamling: De fremmødte ved valgmødet. Mødet afholdes under almindeligt kendte regler om mødets afholdelse.

På institutioner, der er omfattet af lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner, kan rektor, dekan/fagrådsformand, institutbestyrer eller studienævnformand ikke vælges som TR, men har valgret.

Vedtaget af Dansk Psykolog Forenings bestyrelse den 24. april 1989

Regelsæt om specialistuddannelse

Specialistuddannelsens generelle ramme

- § 1. Der kan etableres specialistuddannelser på områder, hvor der er behov derfor. Rammerne for specialistuddannelserne skal være i overensstemmelse med §§ 4-7.
Den endelige godkendelse af en specialistuddannelse på et nyt område finder sted i Dansk Psykolog Forenings bestyrelse.
- § 2. Medlemmer af Dansk Psykolog Forening kan efter ansøgning opnå en godkendelse for gennemført specialistuddannelse i henhold til regler fastsat af Dansk Psykolog Forening.
- § 3. Formålet er at sikre et fagligt kompetenceniveau, der gør psykologen i stand til selvstændigt at varetage alle aspekter ved fagets udøvelse på et postgraduat niveau.
- § 4. Specialistuddannelsen kan normalt påbegyndes, når psykologen har gennemført en efteruddannelse, som svarer til de krav, der stilles til opnåelse af autorisation.
- § 5. Specialistuddannelsen er norme-

ret til 5 år efter opnået autorisation og kan tidligst afsluttes efter 3 års fuldtidsarbejde som autoriseret psykolog inden for specialet.

- § 6. Efter godkendt specialistuddannelse udstedes bevis som specialist for det pågældende område. Der opkræves et beløb, som skal bidrage til dækning af sagsomkostningerne. Beløbet betales i forbindelse med indsendelse af ansøgning om specialistgodkendelse

Stk. 2. Anførelse af betegnelsen specialist i forbindelse med navn må kun ske således, at den akademiske grad anføres først, derefter autorisation og sidst godkendt specialist i det pågældende område af Dansk Psykolog Forening. Navnet kan anføres før eller efter den akademiske grad.

- § 7. For alle specialistuddannelser gælder følgende specificerede krav:

Stk. 2. 3 års dokumenteret direkte sagsarbejde omfattende problemanalyse, interventionsplanlægning og -gennemførelse samt løbende evaluering af interventionsproces og -resultat.

Stk. 3. Deltagelse i dokumenteret faglig vejledning, heraf modtagelse af ca. 240 timers sags supervision/personligt udviklingsarbejde ved psykolog med relevant specialistgodkendelse eller sagkyndig akademiker med relevante spidskompetencer.

Stk. 4. Ca. 360 timers kursus med teoritlegnelse på akademisk niveau inden for specialistuddannelsesområdet. Forskning og/eller projektarbejde skal indgå heri.

Stk. 5. Der kan i den enkelte specialistuddannelses opbygning dispenseres for den præcise fordeling af de 600 timer nævnt i stk. 3 og 4.

Stk. 6. Vejledning og supervision nævnt under stk. 3 skal omfatte:
- Faserne i psykologens sagsarbejde, jf. stk. 2. - Forholdet til og samarbejdet med andre faggrupper i udøvelse af sagsarbejdet.
- Den organisatoriske og lovmæssige sammenhæng, hvori arbejdet finder sted. - Ethiske forhold forbundet med arbejdet inden for uddannelsesområdet. - Personligt udviklingsarbejde (fx egenterapi eller feedback på egen stil) med fokus på psykologens personlige funktionsmåde i sagsarbejdet.

§ 8. En specialist kan højst opretholde to specialistgodkendelser.

Specialistuddannelsesudvalget

§ 9. Dansk Psykolog Forenings bestyrelse nedsætter et specialistuddannelsesudvalg. Udvalget består af mindst 4 medlemmer, heraf et bestyrelsesmedlem. Medlemmerne vælges for to år ad gangen. Genvalg kan finde sted.

Stk. 2. Hvor der på et område er etableret en specialistuddannelse, har pågældende fagnævn et medlem i Specialistuddannelsesudvalget.

Stk. 3. Medlem af udvalget kan endvidere være en repræsentant fra Kursusudvalget, repræsentanter fra grupper, der påtænker at iværksætte en specialistuddannelse, samt særligt sagkyndige.

Stk. 4. Medlemmer kan ligeledes være arbejdsgiverrepræsentanter eller lignende.

Stk. 5. Antallet af medlemmer efter stk. 3 og 4 kan ikke overstige antallet udpeget af fagnævne.

Stk. 6. Specialistuddannelsesudvalget konstituerer sig selv.

§ 10. Specialistuddannelsesudvalget forestår koordineringen af specialluddannelserne under hensyntagen til rammen for specialluddannelserne. Det påhviler endvidere Specialistuddannelsesudvalget at følge udviklingen i andre landes postgraduate specialluddannelser på det psykologiske område.

Stk. 2. Specialistuddannelsesudvalget beslutter på grundlag af fagnævnsindstilling, om specialluddannelse for den enkelte kan godkendes, herunder om der kan meddeles dispensation fra de fastsatte krav. Specialistuddannelsesudvalget kan delegere denne beslutningskompetence til udvalgsformanden.

Stk. 3. Specialistuddannelsesudvalget orienterer løbende Dansk Psykolog Forenings bestyrelse om sin virksomhed.

§ 11. Udvalget er beslutningsdygtigt, når formanden eller dennes suppleant samt mindst yderligere 2 medlemmer er til stede.

Stk. 2. Udvalget kan indkalde særligt kyndige til møderne.

Fagnævn

§ 12. I det omfang der er etableret eller påtænkes etableret en specialluddannelse, påhviler det Dansk

Psykolog Forenings bestyrelse i samarbejde med det pågældende faglige organ (selskab, sektion) at nedsætte et fagnævn.

Stk. 2. Fagnævnet består af mindst fire medlemmer, der er sammensat på tværs af ansættelsesområder og teoretiske retninger. Et til to af fagnævnets medlemmer skal samtidig repræsentere det pågældende faglige selskab og have ansvaret for at udarbejde kurser til specialiseringsmodulet i samarbejde med selskabet. Mindst halvdelen af medlemmerne skal have gennemgået specialluddannelsen eller have tilsvarende kompetence inden for området.

Stk. 3. Fagnævnet konstituerer sig selv og vælger en repræsentant samt suppleant til Specialistuddannelsesudvalget.

Stk. 4. Fagnævnet er løbende ansvarlig for konkretisering af specialluddannelsens indhold og praktiske gennemførelse.

Stk. 5. Fagnævnet godkender relevansen af arbejdets indhold, supervisorer og egenterapeuter. Endvidere godkender fagnævne undervisere, kurser og uddannelsessteder.

Stk. 6. Fagnævnet vurderer, om specialluddannelsesforløb er i overensstemmelse med den vedtagne specialluddannelse på området, og afgiver indstilling til Specialistuddannelsesudvalget

om den endelige godkendelse af specialistuddannelsen for den enkelte deltager.

Stk. 7. Bestyrelsen fastsætter regler for det administrative arbejde i forbindelse med sagsbehandlingen.

Stk. 8. Medlemmerne af Fagnævnet kan honoreres med $\frac{1}{4}$ af det honorar, som et bestyrelsesmedlem oppebærer, jf. Dansk Psykolog Forenings love § 9, stk. 7.

*Vedtaget på generalforsamlingen
23./24. marts 1996, 14./15. marts 1998,
25./26. marts 2000, 25./26. maj 2002,
20./21. marts 2004, 25./26. marts 2006
samt 6. maj 2006 og 24./25. maj 2008.*